

HİKMET-AKADEMİK EDEBİYAT DERGİSİ
[JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE]
YIL 10, SAYI 21, GÜZ 2024

Dr. Öğr. Üyesi Bilal GÜZEL

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
bilalguzel87@gmail.com
Ankara/TÜRKİYE
ORCID

**BİR TEKKE BİYOGRAFİSİ:
GÜLŞEN-İ AZİZ**

A TEKKE BIOGRAPHY: GÜLŞEN-I
AZİZ

Makale Türü: Araştırma Makalesi / Article Information: Research Article
Yükleme Tarihi / Received Date: 12.09.2024
Kabul Tarihi / Accepted Date: 14.10.2024
Yayınlanma Tarihi / Date Published: 31.10.2024

İntihal / Plagiarism

Bu makale **turnitin** programında taranmıştır.
This article was checked by **turnitin**.

Atıf/Citation

Güzel, Bilal. "Bir Tekke Biyografisi: Gülşen-i Azîz". *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal of Academic Literature]* 10/21 (Güz 2024), 100-140.

Güzel, Bilal. "A Tekke Biography: Gülşen-i Azîz". *Hikmet-Journal of Academic Literature* 10/21 (Fall 2024), 100-140.

10.28981/hikmet.1549234

Yayımlanan makalelerde Araştırma ve Yayın Etiğine riayet edilmiş; COPE (Committee on Publication Ethics)'un Editör ve Yazarlar için yayımlamış olduğu uluslararası standartlar dikkate alınmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Bilal GÜZEL

BİR TEKKE BİYOGRAFİSİ: GÜLŞEN-İ AZİZ

A TEKKE BIOGRAPHY: GÜLŞEN-İ AZİZ

ÖZ

Anadolu sahası Türk edebiyatında ilk biyografik eser XVI. yüzyılın ilk çeyreğinde yazılmıştır. Lâmiî Çelebi'nin Nefahatü'l-Üns ismiyle kaleme aldığı bu eser, sufi biyografilerini içerir. Daha sonra başta şuara tezkireleri, ulema biyografileri olmak üzere biyografik eserler çeşitlilik kazanır ve takip eden yüzyıllar içerisinde tematik ve bölgesel biyografik eserlerin sayısında artış gözlemlenir. Bu makalenin konusunu teşkil eden Abdülatif Fazlî (ö.?)'nin Gülşen-i Aziz adlı çalışması tematik biyografik eser geleneğinin bir parçasıdır. Eserde, Halveti şeyhi Nureddin Cerrâhî'ye mensup ileri gelen kişilerin tekkeleri, zaviyeleri anlatılmış ve önemli şeyhlerin biyografileri kaydedilmiştir. Gülşen-i Aziz'de tertip yöntemi olarak Cerrâhî Tekkesi merkeze alınır ve burada şeyhlik yapan önemli kişilerin biyografilerine yer verilir. Eserde on altı kişiye ait biyografi vardır. Biyografilerine yer verilen şahısların ölümleri üzerine yazılan manzum tarihler de eserde yer alır. Bu çalışma, Gülşen-i Aziz'in eldeki tek metni olan Ali Emiri Efendi Millet Kütüphanesi Şeriyeye 1099 numarada kayıtlı nüshanın çeviri yazısını ve bunun üzerinde yapılan incelemeyi içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Gülşen-i Aziz, Abdülatif Fazlî, Cerrâhiyye, Biyografi, Sufi Biyografisi.

ABSTRACT

The first biographical work in Anatolian Turkish literature was written in the first quarter of the 16th century. This work, written by Lâmiî Çelebi under the title Nefahatü'l-Üns, includes Sufi biographies. Later on, biographical works, especially poet and scholar biographies, diversified and the number of thematic and regional biographical works increased in the following centuries. Gülşen-i Aziz, written by Abdülatif Fazlî (d.?), which is the subject of this article, is also a part of this thematic biographical work tradition. The work includes the dervish lodges, zawiya and biographies of important sheikhs who are the followers of the Halveti sheikh Nureddin Jarrâhî. In Gülşen-i Aziz, Cerrâhî zawiya are taken as the center as a method of organization and the biographies of important people who served as sheikhs in this place are included. There are biographies of sixteen people in total. The poetic dates written upon the deaths of the people whose biographies are included are also recorded. This study includes the translation of the only available copy of Gülşen-i Aziz, the copy registered in Ali Emiri Efendi Millet Library, Şeriyeye 1099, and the analysis of this translation text.

Keywords: Gülşen-i Aziz, Abdülatif Fazlî, Cerrâhiyye, Biography, Sufi Biography.

Giriş

Türk edebiyatının ilk biyografik eserleri, XV. yüzyılda Ali Şîr Nevâyî (ö.1501) tarafından yazılan şair tezkiresi türündeki *Mecâlisü'n-Nefâ'is* ile Molla Câmî'den ilavelerle tercüme edilen sufi biyografilerinden müteşekkil *Nesâyimü'l-Mahabbbe*'dir. Anadolu sahası Türk edebiyatında yazılan ilk biyografik eser ise XVI. yüzyılın ilk çeyreğinde Lâmiî Çelebi (ö.1532)'nin Molla Câmî (ö.1492)'den ilavelerle tercüme ettiği bir sufi biyografisi olan *Fütûhu'l-Mücâhidîn* veya diğer adıyla *Nefahâtü'l-Üns*'tür. Lâmiî'nin bu eserinden bir süre sonra Sehî Bey (ö.1548-49) Anadolu sahasının ilk şair tezkiresi *Heşt-Bihîşt*'i kaleme alır. Böylece Anadolu sahasında XX. yüzyılın ortalarına kadar kesintisiz bir biçimde devam edecek olan şair tezkiresi yazma geleneği başlamış olur. Öte yandan XVI. yüzyılda yine Anadolu sahasında Taşköprü-zâde Ahmed Efendi (ö.1561) *Şakâikü'n-Nu'mâniyye*'yi kaleme alır. *Şakâikü'n-Nu'mâniyye*, ulema biyografilerini ihtiva eden ilk eserdir. Bu eserle birlikte ulema biyografisi yazmak bir geleneğe dönüşür ve XX. yüzyıla kadar adı geçen çalışmaya pek çok tercüme, telhis ve zeyil yazılır.

XVII. yüzyılla birlikte çoğalan kültürel malzeme sayesinde biyografik eserlerin sayısı belirgin bir biçimde artış kaydeder ve çeşitli konulara has tematik örnekler görülmeye başlanır. Hükümdar, şeyhülislam, vezir, kaptanıderya, resilülküttap, nakibüleşraf, darüssaade ağaları, hattat, musikişinas, tarihçi, çiçekçi gibi farklı meslek ve zümrelere mensup kişilere ait biyografilerin yanı sıra bir şehri, bölgeyi yahut tekkeyi merkeze alarak oluşturulan tematik biyografiler de kaleme alınır. Bu çalışmanın konusunu oluşturan eden *Gülşen-i Azîz*, Halvetiyye tarikatının Cerrâhiyye kolunun kurucusu Nureddîn Cerrâhî'nin ve ona intisap etmiş önemli kişilerin biyografilerini içermektedir.

Bu çalışmada *Gülşen-i Azîz*'in metni transkripsiyonlu metni hazırlanmış ve bu metin üzerinde yapılan incelemede eserin dil, üslup, imla ve içerik özellikleri hakkında tespitlere yer verilmiştir. *Gülşen-i Azîz*'in Mehmet Cemal Öztürk tarafından popüler yayını gerçekleştirilmiş fakat bu yayında eserin içeriğine dair herhangi bir bilgi verilmemiştir (2018). Mehmet Serhan Tayşi ise eseri sadece günümüz Türkçesine aktarmıştır (1997).

Abdüllatîf Fazlî

Gülşen-i Azîz'in müellifi, Abdüllatîf Fazlî b. Mehemmed Şâkir'dir. Biyografik kaynaklarda müellifle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Mehmet Arslan, Fazlî'nin Mehmed Şâkir Efendi'nin oğlu olduğunu ve ölüm tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte 1270/1854 yılından sonra vefat

etmiş olabileceğini belirtir (2014). Arslan, Fazlî'nin bilinen tek eserinin *Gülşen-i Azîz* olduğunu söyler ve şiir yazıp yazmadığı hakkında bilgi vermez. Ancak, Fazlî'nin kaleme aldığı bir tarih manzumesini örnek olarak kaydeder (2014).

Mehmet Cemâl Öztürk ise herhangi bir kaynak göstermeden Abdülatîf Fazlî'nin hayatı hakkında bilgi verir (2018). Öztürk'e göre Fazlî, Kavaklı Şâkir Efendi'nin büyük oğludur ve Kumrulu Şeyhi Latîf Efendi olarak bilinir. Fazlî, Fatih Camii'nde öğrenim görürken Bâb Mahkemesi kalemine girer ardından da babasından hilafet alır. Daha sonra, sırasıyla Hâcegî Tekkesi şeyhliği, Nişancı şeyhliği, Kumrulu Mescid'deki Salı Tekkesi şeyhliği görevlerini yapar ve bu tekkeyi yeniden inşa ettirir. Fazlî, 1303/1885 yılında vefat eder ve Kumrulu Tekkesi haziresinde, kendisinden önce vefat eden bilinen tek çocuğu Mehmet Rızâeddin'in kabrine defnedilir (2018, 95).

Yukarıdaki bilgiler dışında Abdülatîf Fazlî, eseri *Gülşen-i Azîz*'de yer verdiği biyografiler içinde bazen kendisinden de bahseder. Bu bilgiler sırasıyla şu şekildedir:

Abdülatîf Fazlî, Seyyid Mehmed Şâkir'in oğludur (vr. 2b). Babası Şâkir Efendi, Fethiye Medresesi'nde müderrislik yaparken 1197/1782-83 yılında Cerrâhî Tekkesinde şeyh olan Mehmed Moravî'ye intisap ederek seyrüsülûku, zahir ve batın ilimleri ondan öğrenir (vr. 24b). Abdülatîf Fazlî, Mehmed Ârif Dede (ö. ?)'nin Cerrâhî şeyhi olduğu dönemde dört yaşında olmasına rağmen Cerrâhî Tekkesi'nin 1233/1817-18'deki yenilenmeden önceki hâlini hatırlar (vr. 17a). Abdülatîf Fazlî, 1246/1830-31'de Cerrâhî Tekkesi'nde imamlık ve türbe-i şerif hizmetini yürütür (vr. 18b). Fazlî, Abdülazîz Efendi vefat ettiğinde (1270/1853-54) vasiyeti üzerine gasil işlemlerini kendisinin yaptığını belirtir (vr. 20a). "Ayaklı kütüphane" olarak tanınan Tûtî Şeyh Hasan el-Hamdî Efendi, Abdülatîf Fazlî'nin selefidir (vr. 2a).

Bu bilgilerden hareketle Abdülatîf Fazlî'nin biyografisi şu şekilde toparlanabilir:

Abdülatîf Fazlî, Seyyid Mehmed Şâkir Efendi'nin oğludur. Babası müderrislik yaparken Cerrâhîliğe intisap eder ve akabinde şeyh olur. Mehmed Ârif Dede'nin 1220/1805-06'da Cerrâhî Tekkesi şeyhliğine geldiği ve Fazlî'nin de dört yaşında olması onun şeyhlik dönemine rastladığı dikkate alındığında Fazlî'nin 1216/1801-02'dan önce doğmuş olması beklenemez. Fazlî, dört yaşında olmasına karşın Cerrâhî Tekkesi'nin yenilenmeden önceki hâlini hatırladığını belirtir. Tekkenin 1233/1817-18'de yenilendiği göz önünde bulundurulursa,

Fazlî'nin 1229/1813-14'ten sonra da doğmuş olma ihtimali yoktur. Bu durumda, Fazlî 1216/-1801-02 ile 1229/1813-14 yılları arasında, yani XIX. yüzyılın ilk on beş yılında doğmuş olmalıdır. Fazlî, 1246/1830-31'de Cerrâhî Tekkesi'nde imam ve türbe hizmetlisi olarak görev yapar. Cerrâhî Şeyhi Azbülazîz Efendi, ölünce kendisini Fazlî'nin yıkamasını vasiyet eder, onun bu isteği 1270/1853-54'te Fazlî tarafından yerine getirilir. Bu sebeple Fazlî'nin ölümü bu tarihten sonra olmalıdır.

Gülşen-i Azîz

Eserin ismi kütüphane kataloğunda *Gülzâr-ı Azîz* olarak kayıtlıdır¹. Ancak, hem nüshanın herhangi bir yerinde hem de metinde bu yönde bir kayda rastlanılmamaktadır. Nüshada kütüphane kaydının ve Ali Emiri Efendi'nin mührünün bulunduğu "1a" numaralı varakta kurşun kalemle yazılmış "Gülşen-i Azîz" kaydı bulunmaktadır. Ek olarak müellif, mukaddimede eserin isminin *Gülşen-i Azîz* olduğunu beyan eder. Ancak, bu ismi neden seçtiği hakkında bir açıklama yapmaz (vr. 1b). Fazlî, eser hakkında bilgi verirken yazım tarihini belirtmez. Eserde biyografisi anlatılan son kişi olan Abdulazîz Efendi'nin ölüm tarihi 1270/1853-54'tür. Dolayısıyla *Gülşen-i Azîz*'in bu tarihten sonra yazılmış olması gerekir.

Gülşen-i Azîz'in kütüphanelerde kayıtlı tek nüshası bulunmaktadır. İlgili nüsha da Ali Emiri Millet Kütüphanesi Şeriyeye 1099 numarada yer almaktadır. İlaveten *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* "Cerrâhiyye" maddesinin kaynakça kısmında *Gülşen-i Azîz*'in Toköz Ailesi özel kütüphanesinde bir nüshasının olduğuna dair kayıt vardır (Yola, 1993, 420). Ancak, bu nüshaya dair herhangi bir bilgi mevcut değildir. Eserin Ali Emiri Millet Kütüphanesi nüshası 21 varaktan meydana gelmektedir. Her varakta farklı sayıda satır vardır. Nüsha, talik yazı ile kaleme alınmış; başlıklar ve tarihler kırmızı, biyografiler ise siyah mürekkeple yazılmıştır. Nüshada müstensih kaydı bulunmamaktadır. Zahriyede kırmızı mürekkeple "eş-Şeyhi-Ş-Şüyûh es-Seyyid Ahmed ibn Mustafâ el-Belhî el-Halvetî, sene 1000" kaydı yer almaktadır. Ancak, bu kişinin eseri istinsah ettiğine dair bir kayıt yoktur.

Abdüllatîf Fazlî, eserin mukaddimesinde 1115/1704-1240/1824-25 tarihleri arasında Nureddîn Cerrâhî'ye mensup önemli kişileri ve onların tekkelerini, zaviyelerini, hâl tercümelerini, vefat tarihlerini, mezarlarının

¹ Eserin katalog bilgileri için bkz.: <https://portal.yek.gov.tr/works/detail/167129> [Erişim Tarihi: 11.06.2024]

yerlerini hakkıyla beyan etmek ve bu sayede hayırla yâd edilmek için eseri kaleme aldığı belirtilir.

Abdüllatîf Fazlî, *Gülşen-i Azîz*'i birine takdim edip etmediği hususunda bilgi vermez. Eserin mukaddime bölümünün sonunda, biyografilere geçmeden önce, kırmızı mürekkep ile “*Ebu'l-hayrât el-Gâzî Sultân Ahmed Hân-ı Sâlis 'Aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân* (vr. 3a)” ifadesi bulunur. III. Ahmed'in 1149/1736 tarihinde öldüğü dikkate alındığında *Gülşen-i Azîz*'in ona sunulması mümkün değildir. Cerrâhî Tekkesi'nin III. Ahmed'in emriyle yaptırılmış (Öztürk, 2007, 252) olması göz önünde bulundurulursa müellifin, mukaddime bölümünün sonunda, III. Ahmed'i hayırla yâd etmesi, tekkeyi yaptırdığı için sultana duyduğu minnet olmalıdır.

Gülşen-i Azîz'de on altı biyografi yer almaktadır. Nüshada sadece Moravî Yahyâ Efendi biyografisi için başlık konulmamış (vr. 11a) diğerlerinde ise önce başlık konulmuş sonra biyografiler anlatılmıştır. Eserde yer alan biyografiler sırasıyla şunlardır: Nureddîn Cerrâhî, Süleymân Veliyyüddîn Üsküdârî, Şeyh Mehmed Hüsâmeddîn, Ser-tarîk-zâde Mehmed Emîn, Şeyh 'Abdî Efendi, Moravî Yahyâ Efendi, Şeyh Seyyid 'Abdü's-Şekûr, İbrâhîm Eyyûbî Fethî, Mehmed el-Moravî, 'Abdu'r-rahmân Hilmî, Mehmed Sâdık Efendi, Şeyh Mustafâ Efendi, Mehmed Emîn Efendi, Mehmed 'Ârif Dede İbn 'Abdü's-Şekûr, 'Abdu'l-'Azîz Efendi, Ser-tarîk 'Abdu'llâh es-Sabûrî. Ayrıca kimi biyografilerde şeyhlerin halifeleri hakkında da birer ikişer cümlelik kısa bilgi mevcuttur.

Müellif, *Gülşen-i Azîz*'de bazen manzum parçalara ve biyografisi anlatılan şahısların ölümleri üzerine yazılmış tarih şiirlerine de yer verir. Azmî Dede (ö.1892), Cezbî Ahmed Efendi (ö. 1829), Leb'îb Efendi (ö. ?), Ârif Dede (ö. ?), Fitnat Hanım (ö. 1780), Hoca Neşet (ö.1807), Gâlib (ö. 1799), Tevfik (ö. ?), Nazîf Efendi (ö. ?), Vehbî-zâde Hayrî Efendi (ö.1851), Hasan Birrî (ö. ?), Vesîm (ö. ?), Sa'dî (ö.?), Latîfî (ö.?) ve Hilmî (ö. ?) eserde ismi geçip manzumesi kayıtlı olan şairlerdir. Bu şairler XVIII. ve XIX. yüzyıllarda İstanbul'da yaşamış ve tekke, tasavvuf çevreleri ile irtibatı bulunan kişilerdir.

Gülşen-i Azîz'in kaleme alındığı XIX. yüzyılda nesir eserlerinin dil ve üslubuna bakıldığında klasik nesir üslubunun bu asırda da devam ettiği görülmektedir. Dil, önceki yüzyıllarda olduğu gibi genelde ağırdır, uzun, terkipli ve secili cümle kullanımı sanatlı anlatımın bir parçası olarak sürmekle beraber bu yüzyılda nesir dilinin sadeleşmesi, anlaşılır olması yolunda çalışmalar da vardır (Mengi, 2007, 65). Bu çabalara rağmen yazarların kendisini tür üslubundan soyutlayamamaları, eski eğitim sisteminin sürmesi, Arapça, Farsça öğretiminin

öneminden bir şey kaybetmeden devam etmesi gibi sebeplerle (Coşkun, 2007, 667) mensur eserlerde klasik üslup kullanılmaya devam etmiştir.

Gülşen-i Azîz'in üslup özellikleri değerlendirildiğinde XIX. yüzyılın genel nesir üslubunun tersine sade ve açık bir anlatıma sahip olduğu hemen göze çarpar. Metinde seciye hemen hemen hiç baş vurulmadığı ve sanatlı anlatımdan uzak durulduğu görülür. Kelime kadrosu, halkın büyük bir çoğunluğu tarafından bilinen Arapça ve Farsça sözcükler ile dinî terminolojiden oluşmaktadır. Arapça iktibaslar, bir ikisi dışında *raziye'l-lâhu te'âlâ* (vr. 5a) ve *Rahmetu'llâhi 'aleyhüm ecma'in* (vr. 5b) gibi kalıp ifadelerdir. Bu kalıp ifadelerde biyografik eserlerin tür üslubunun bir parçası olarak “Eyyûb el-Ensârî *raziye 'anhü'l-Bârî* (vr. 13a), Nûre'd-dîn el-Cerrâhî el-Halvetî *kaddesallâhi sırrahu'l-celî* (vr. 3a)” örneklerinde olduğu üzere biyografisi anlatılan şahsın ismi ile secili ifadelerin kullanımına dikkat edilmiştir. Cümlelerin kısa olduğu metinde Arapça, Farsça tamlamaların çoğu ikili olup zincirleme tamlamalara daha az yer verilmiştir. Bunlar, Osmanlı nesrinin folklorik üslup özelliklerini yansıtmaktadır (İsen, 2011, 150). Bu verilerden hareketle *Gülşen-i Azîz* hakkında folklorik üslup ile kaleme alınmış bir eser tanımlamasını yapmak yanlış olmaz.

Gülşen-i Azîz'in bazı kısımlarında anlatım bozukluklarıyla karşılaşmak mümkündür. Örneğin, “kolaylık olması için” demek yerine “sühûlet olsun için (vr. 1b)” denilerek anlam düşüklüğüne neden olunulmuştur. “Ba'de salât-ı zuhrî edâdan sonra (vr. 8b)” ifadesinde aynı anlama gelen “ba'de” ve “sonra” kelimeleri arka arkaya kullanılmıştır. “Peder-i vâlâ-güherleri” olması gereken ifade “pederleri vâlâ-güherleri (vr. 9a)” şeklinde iki çokluk eki yan yana yazılmıştır. Bir başka yerde “irşat seccadesine oturan” demek istenir; ancak, “câlis-nişîn-i seccâde-i irşâd (vr. 10a)” denilerek oturan anlamına gelen Arapça “câlis” ve Farsça “nişîn” bir arada kullanılmıştır.

Eserde, standart imlaya uymayan yazımlar da görülmektedir. Bazı yerlerde “ha” ile “hı” harflerinin karıştığı bazı yerlerde de imlanın bozulduğu göze çarpar. Ayrıca kimi kelimelerin de konuşma dilindeki gibi yazıldığı gözlemlenir. Aynı kelimenin iki farklı harfle kaleme alındığı örnekler mevcuttur. Örneğin; “zât” kelimesi hem “zât” (زات) hem de “zât” (ذات) olarak, “irşâd” kelimesi de “irşâd” (ارشاد) ve “irşâd” (ايرشاد) olarak iki farklı biçimde yazılır. “Tütî” şeklinde “tı” ile yazılması gereken kelime, “te” ile “tütî” (توتی), “zel” ile yazılması gereken “mez_kür” kelimesi “mez_kür” (مزرور) “ze” ile; “izhâr” şeklinde güzel “he”

ile yazılması gereken kelime de “izhār” (اظهار) şeklinde “ha” ile kaleme alınır. Standart imla gereği “izn” yazılması gereken kelime “izin” (اِزْن); “Baba Hızır” yazılması gereken sözcük “Baba Hızır” (بابا حیدر) şeklinde yani konuşma dilindeki gibi yazılır. Müte‘arif kelimesinde de hareke ile karşılanması gereken “e” sesi güzel “he” ile (هتعارف) yazılır. İncelemeye konu olan bu nüshada istinsah kaydı bulunmadığı için imla yanlışlarının müelliften mi müstensihden mi kaynaklandığını kestirmek zordur.

Sonuç

Gülşen-i Azîz, İstanbul Karagümruk'te bulunan Cerrâhî Tekkesi'ni merkeze alarak yazılan biyografik bir eserdir. Eldeki tek nüshası Ali Emiri Millet Kütüphanesi Şeriyeye 1099 numarada kayıtlıdır. Eserin müellifi bir Cerrâhî mensubu olan Abdüllatîf Fazlî Efendi'dir. Fazlî, mukaddimede eserin isminin *Gülşen-i Azîz* olduğunu belirtip Nureddîn Cerrâhî'ye mensup önemli kişilerin biyografilerini, tekkelerini, vefat tarihlerini, mezarlarının yerlerini hakıyla beyan etmek ve hayırla yâd edilmek için bu eseri kaleme aldığını dile getirir. Eserde Halvetiyye tarikatının Cerrâhiyye kolunun kurucusu Nureddîn Cerrâhî ve onun halifelerinden oluşan on altı şahsa ait biyografi mevcuttur. Eserin yazım tarihi net olarak bilinmemekle birlikte, yapılan değerlendirmeler sonucunda, 1270/1854'ten sonra kaleme alındığı tahmin edilmektedir. Osmanlı nesrinin folklorik üslubu ile sade ve anlaşılır bir biçimde yazılan eserde yer yer anlatım bozuklukları ve imla hatalarıyla karşılaşılacaktır. Müellif, biyografileri anlatırken manzum parçalara ve tarih manzumelerine de yer verir.

Bir tekke merkezinde meydana getirilen *Gülşen-i Azîz* adlı biyografik eser, Anadolu sahasında XVI. yüzyılın ilk çeyreğinde başlayıp XX. yüzyıla kadar aralıksız süren biyografik eser yazma geleneğinin Cerrâhiye Tarikatı ileri gelenleri özelinde hazırlanmış değerli bir halkasıdır.

GÜLŞEN-İ ‘AZİZ

[1b]Destür Yâ Evliyâ’ullâh Meded

Bismillâhirrahmanirrahîm

*Naqli tabakâtı Şernûbî ve minhüm Seyyidi Nûre’-d-dîñ el-Cerrâhî sâkini İstanbulu’l-‘ulyâ ye’tî bi-‘âmi hamsete ‘aşere ve mi’ete ve elfi ya’iş mine’l-‘ömri erbe‘ate ve erbe‘îne seneten ve min kerâmâtihi innallâhe te‘âlâ yukrimu ‘aleyhi bi-duhûli’l-cennete yevme mevtihi ve min kerâmâtihi innaallâhe te‘âlâ yutalli‘uhu ‘alâ ma‘kâmihî fi’l-âhireti ve hüve fi’d-dünyâ. Ve minhâ se’le te‘âlâ ve hüve fi ‘âlimi’l-ğayb en yükrime zuvvârehü fe’stecâbellâhu te‘âlâ du‘âehu âmîn bi-hürmeti seyidi’l-mürselîn² ma‘lûm olsun ki biñ yüz on beş târihinden biñ iki yüz kırk³ senesine gelince silsile-i hâzret-i Nûre’-d-dîñ el-Cerrâhî efendimize mensûb olan ricâlullâhî ve onda tekâyâ vü zevâyâsını ve meşâyih-i eslâfımızñ terceme-i ahvâl ü târih-i vefâtları ve ma‘hall-i medfenleri lâyıkiyla beyân olunmak için ve bir de bu fakîr-i ‘âciziñ murâdı hayr ile yâd ve rûh⁴-ı dâ‘iyânıma bir fâtiha ihsân iden ‘azizânıñ âbâ vü ecdâdınıñ ervâh-ı şerîflerine Hakkı celle ve celâluhü hâzretleri bir hatm-i şerîf şevâbı ihsân buyursun bir de bu kitâbı mü‘âla‘a iden ihvânımıza sühûlet olsun için tekâyâ vü zevâyâ üzere tertîb olup bu târih kitâbınıñ ismine Gülşen-i ‘Aziz tesmiye olundu. Ma‘lûm ola ki ibtidâ Hâzret-i Şeyhünâ ve Mürşidünâ Mehemmed Nûre’-d-dîñ el-Cerrâhî el-Halvetî *kuddise sirrahü* [2a] hâzretlerinin terceme-i hâl-i ‘âlîlerini kaleme almış olan Muhsin-zâde Gâzî Mehemmed Paşa’nıñ Şeyh ‘Abdu’l-‘Aziz Efendi’niñ pederlerinde mahfûz olan yedi kıt‘a evrâklarında ahz ve ba‘z-ı zamân-ı şerîfler erişüp gice ve gündiz naşîhat-ı mürşidânlarıyla şeref-yâb oldıgım ki selefim Ayaklı kütüp-hâne dimek ile ma‘rûf Tütî⁵ Şeyh Hasan el-Hamdî Efendi ve tarîk-i Kâdiriyyeden Kabâ Kulağ Tekyesi şeyhi yüz on yaşında Şeyh Süleymân Efendi ve Acı Çeşme şeyhi Şâlih Efendi ve Durmuş Dede şeyhi Seyyid Mehemmed Sa‘îd Efendi ve Beykoz şeyhi Ra’ûfî Seyyid Yahyâ Efendi ve Selvi Burunı Tekyesi şeyhi Emîn Nakş-bendî ve Eyüb’de Oluğlı Bayır şeyhi Hasan Efendi ve yine Eyüb’de Rifâ‘î Şeyh Hâsib Efendi Emîr Buhâri Şeyhî Çelebi Efendi ve Murâd Monlâ şeyhi el-Hâc*

² Şernûbî’nin Tabakat’ında nakledilenler arasında İstanbul sakinlerinden Nureddin el-Cerrâhî de bulunmaktadır. İstanbul’a bin yüz on beş senesinde gelmiştir ve kırk dört yıl yaşamıştır. Allah’ın onu öldüğü gün cennete girdirmesi bu Nureddin Cerrâhî’nin kerametlerindedir. Bir diğer kerameti de daha dünyada iken Allah onu ahiretteki makamına muttali kılmıştır. Başka bir kerameti de şudur Allah’dan “gayb aleminde kendisini ziyaret edenlere ikramda bulunmasını dilemiştir.” Allah da duasını kabul etmiştir. Peygamberlerin efendisi hürmetine âmin.

³ Nüshada “kırka” yazılmış.

⁴ Nüshada “ruh” yazılmış.

⁵ Nüshada “Tütî” yazılmış.

Seyyid Mehemmed Murād Efendi ve ‘Abdü’s-selām şeyhi el-Hāc Mehemmed Emīn Sa‘dī ve Nüre’d-dīn Hānķāhī şeyhi Mehemmed ‘Ārif Dede Efendi ve Seyyid Nizām şeyhi Seyyid Mehemmed Necīb Efendi ve Hekīm⁶ođlı Şeyhi Naşrū’d-dīn Efendi ve Zekā’i-zāde Şeyh Hasan Efendi ve Kādirī-hāne şeyhi Şeyh Emīn Efendi ve Hūsāmū’d-dīn-i ‘Uşşāķī āsitānesi şeyhi Seyyid ‘Alā’ü’d-dīn Efendi ve Mehemmed Paşa şeyhi Şeyh Hüseyin Efendi ve Tercemān şeyhi Sünbülī ‘Abdü’l-Halīm Efendi ve Gülşenī şeyhi ‘Alī Rızā Efendi Ayaşofya Hāţībī Kara Hāfız Efendi ve Fātiḥ Hāţīb⁷i Ṭarīķ-i ‘Uşşāķiyye’den Şeyh Mehemmed Efendi ve Naşūḥī-zāde⁸ Şemsü’d-dīn Efendi ve Hāzret-i Hüdā’i āsitānesi şeyhi Seyyid Efendi ve Bandırmalı Yūsuf Efendi Tekyesi şeyhi el-Hāc Gālib Efendi bu ism-i şerīflerini beyān ile degme zevāt-ı ‘azām ḥāzerātları biñ iki yüz kırk⁹ tārīḥinde her birerleri maķām-ı mübārekelerinde birer pīr-i ṭarīķat ve ‘ālim ü fāzıl ve mürşid-i kāmīl ve ‘ulemā katında maķbūl mergūb kimi altmış sinninde ve kimisi yüz on yaşında ve ekābir-i Nakşıyye’den el-Hāc [2b] eş-Şeyh es-Seyyid Hāce Hūsām Efendi ve yine Yedikule civārında Feyzī Efendi-zāde¹⁰ küçük ma‘rūfdur. Yine Üskūdār’da¹¹ Alacamināre şeyhi Nakşıyye’den İbrāhīm Efendi *Raḥmetullāhi ‘aleyhim ecma’in* ḥāzerātlarınıñ ekşerīsi¹² biñ iki yüz kırk iki tārīḥinde Bektāşıyye mes’elesinden ṭolayı ḥuzūr-ı şāhānede ‘ulemā-yı zāhir ile ictimā’ ve zikr-i cehrī ve devrān-ı şerīf için bir çok kelimāt zuhūra gelüp meclis-i ‘āliye ḥitām¹³ verilmiş ve ṭarafeyn birbirleriyle muşāfaha idüp ve zāt-ı şāhāne ṭarafından daḥı memnūn olarak gerüye ‘avdetlerini Keçeci-zāde ‘İzzet Monlā Efendi merḥūm ba‘de “Üss-i Zafer” tārīḥine derc ile kayd u imlā itmişler. Bu zevāt¹⁴-ı ‘izāmıların ekşerīsiyle¹⁵ gice ve gündüz muḥabbetleriyle ve ba‘zılarıyla mülākāt ve ziyāret-i ‘aliyyelerine varulup şeref-i şoḥbetleriyle müşerref olarak ve naşīḥat-i mürşidāneleriyle ‘alā-ķadri’l-ķābiliyye mütenaşşīḥ ve ba‘z-ı mübārek dūrer-i ‘aliyyeleriniñ pīrān-ı ‘izām u eslāf-ı kirām ḥaķķında olan kelimāt-ı mürşidānelerini ḥıfz ile bu kitābın derūnına kayd olındı. Ancaķ bu ‘abd-i ‘āciz-i pūr-taķşīr es-Seyyid Dervīş ‘Abdu’l-laṭīf Fazlı İbni Seyyid Mehemmed Şākir İbn es-Seyyid Süleymān’ın murādı cenāb-ı pīr efendimiz

⁶ Nūshada “Hekīm” yazılmış.

⁷ Nūshada “Hāţīb” yazılmış.

⁸ Nūshada “zāde” yazılmış.

⁹ Nūshada “kırķa” yazılmış.

¹⁰ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹¹ Nūshada “Üskūdārī” yazılmış.

¹² Nūshada “ekşerīsi” yazılmış.

¹³ Nūshada “ḥitām” yazılmış.

¹⁴ Nūshada “zevāt” yazılmış.

¹⁵ Nūshada “ekşerīsiyle” yazılmış.

hazretlerinin teşrifleri ve meşâyih-i eslâf-ı ‘izâmîñ hilâfet ve maḥall-i medfenleri vefât târiḥleri ve maḥâm-ı mübârekleri ve zamânlarına erişüp ba’z-ı tercüme-i ḥâllerini teberrüken bu maḥalle kayd olundu. Sâdât-ı Nûre’-d-dîñ’in terceme-i ḥâlleri ve târiḥ-i vefâtları lâyıkiyla bu âna kadar beyân olduğına sebep şu keyfiyyet ki zuhûr-ı cenâb-ı pîr-i müşârun ileyhde devlet-i ‘aliyyemiziñ şûriş zamânına teşâdüfi ki Muşlı ve Patrona¹⁶ ve İbrâhîm Pâşa’nıñ vaka’sı ve Sulṭân Aḥmed Ḥân Hazretleri’niñ ḥal’ kaẓiyyesi cümle-i ‘âlemi dil-gîr ü me’yûs bırakmış olduğu sebebiyle ḳalmış olduğındañ bu ‘âcize daḥı bir ğayret düşerek ve rûḥâniyyet-i cenâb-ı pîr-i müşârun ileyhiñ rûḥâniyyet-i [3a] ‘aliyyelerine istinâden zikri mesbûḳ evrâḳlar zâyi’den maşûn olmak için işbu târiḥ kitâbını taḥrîr idüp aḥbâb-ı iḥvânlarımıza yâdigâr eyledik. *Ve billâhi’t-tevfîk*¹⁷ Zuhûr-ı hazret-i Meḥammed Nûre’-d-dîñ el-Cerrâḫi el-Ḥalveti ve ḥânḳâh-ı ‘âlîleri olan âsitâne-i sa‘âdetleriniñ ibtidâ binâsı beyân

Âsitâne-i Pîr-i Cenâb-ı müşârun ileyhden geçeñ meşâyih-i kirâm *ḳaddesallâhu esrârehüm* Ḥazerâtlarınıñ ‘adetleri.

Ebu’l-ḥayrât el-Ġâzi Sulṭân Aḥmed Ḥân-ı Şâlîş ‘aleyhi’r-rahmeti ve’l-ġufrân¹⁸

Ser-Taḥrikat Seyyidenâ Meḥammed Nûre’-d-dîñ el-Cerrâḫi el-Ḥalveti
ḳaddesallâhu sırrahu’l-‘celî

Hicret-i seniyyeniñ biñ seksen ṭoḳuzı târiḥinde pây-ı taḥt¹⁹-ı ‘Osmâni sellemehumu’llâhu ilâ yevmi’l-ḳiyâmeḥ²⁰ olan İstânbül’da Cerrâḫ Meḥammed Paşa ḳurbunda sâkin ve Sulṭân Meḥammed Ḥân Hazretleri’niñ Mîrâḫûr ağalığından müteḳâ’id olan ‘Abdullâh Aġa’nıñ şulb-i pāk-i ‘aliyyesinden bi-‘inâyetillâhi te‘âlâ vücûda gelen şeyḫünâ vü mürşidünâ pîrimiz ve sulṭânımız ve seyyidenâ Meḥammed Nûre’-d-dîñ hazretleri ki biñ seksen ṭoḳuz ḥudûdında dünyâya teşrif idüp ḥin-i şabâvetlerinden berü taḥşîl-i ‘ilm-i şerîf ve taḥşîl-i kemâlât ile meşġûl iken peder-i vâlâlarınıñ aḥâşş-ı eḥibbâsından şâḫib-fetvâ Şeyḫü’l-İslâm Mevlânâ Yeñişehirli ‘Alî Efendi hazretleriniñ işâret-i [3b] ‘aliyyesiyle müşârun ileyh hazretleriniñ kemâl-i liyâḳatlerine nazaran ru’ûs-ı hümâyûna yed-i müşârun ileyhe i‘ṭâ ve silk-i ‘ulemâ-yı kirâma dâḫil ḳadr-i ‘âlîleri mezîd ve zamânınıñ

¹⁶ Nûshada “Patorna” yazılmış.

¹⁷ Allah muvaffak kılsın.

¹⁸ Allah’ın rahmet ve baġışlaması onun üzerine olsun.

¹⁹ Nûshada “taḥt” yazılmış.

²⁰ Allah onları kıyamete kadar esirgesin.

‘ulemāsından taḥşil-i ‘ilm ü kesb-i kemāl iderek nūrun-‘alā-nūr olmuşlar *Allāhümme yessir lenā*²¹ āmin.

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

Mazhar-ı nūr-ı Eḫad ḫilḫati Nūre’d-dīniñ

Maşdar-ı feyz-i ebed fiḫratı Nūre’d-dīniñ

Taḫt-ı pā-peykeriniñ remzini imā eyler

Nokḫa-i dā’ire-i vaḫdet[i] Nūre’d-dīniñ

Ka’be-i şıdk-ı şafā kıble-i miḫrāb-ı du‘ā

Cāmi‘-i nūr-ı Ḥudā şireti Nūre’d-dīniñ

Vāriş-i āl-i ‘abā maḫrem-i esrār-ı Ḥudā

Ağa ḫinetidir ḫineti Nūre’d-dīniñ

Dāfi‘-i renc ü elem māni‘-i bīmār u ğam

Nāfi‘-i bi’r-i etem şerbeti Nūre’d-dīniñ

Taḫşil-i ‘ilm-i şerif ile meşğul iken be-luḫf-ı te‘ālā ḫariḫiniñ iḫtizāsı olmak cihetiyle Mısr-ı Kāhire mevleviyyeti ḫasbe’t-ḫariḫ müşārūn ileyh ḫazretlerine bā-fermān-ı pādişāḫi iḫsān buyurılıp ‘ulemā vü erkān-ı saltanat-ı seniyye ricālī miyānında ḫadr-i ‘ālileri tezāyüd ve ğāyet müttakı vü müteşerri‘ olduklarına ol zamāniñ mükeyyifātından ḫiç bir şey kendülerinde olmadığı bu minvāl üzre iken ḫasbe’t-ḫariḫ Mısr-ı Kāhire mevleviyyeti teveccüh ve bā-irāde Kāhire-i mezbūruñ ḫükümet-i şer‘iyye me’mūriyyeti esnāsında²² min-ḫarafi’llāḫ ḫariḫat-ı ‘aliyye-i şūfiyyeye meyl ü muḫabbetleri derūn-ı ‘aliyyelerinde tezāyüd idüp elḫāf-ı İlähiyye ve iḫsān-ı Rabbāniyye ve ilḫāmāt-ı Sübhāniyye ile Kāhire-i mezkūreniñ mevleviyyet ve ḫükümet-i şer‘iyyesini fedā idüp “Kāmil olurmuş Ehl-i Ḥaḫ/Ḥoğmazdan evvel anesi” kelām-ı şerifiniñ mefhūmı zuḫūr ile āteş-i ‘aşḫ-ı İläḫiñiñ giddikce derūn-ı ‘ālilerinde tezāyüd ile ol vaḫtiñ meşāyiḫinden medīne-i Üskūdār’da vāḫi‘ Şeyḫ ‘Alī es-Selāmi *ḫuddise sırrahū* ḫazretleriniñ seccāde-nişin-i irşād olan Köstendil müftisi ve ḫariḫat-ı ‘aliyye-i Ḥalvetiyye ekābirinden ‘ilm-i zāhirīleri ve ḫuvvet-i ḫudsiyyesi āfāḫı tutmuş ilā yevminā hāzā āsitāne-i ‘aliyyede [4a] ve Rūmeli ve Anaḫolı ḫaraflarında erkān-ı şerifleri icrā olan medīne-i Üskūdār’da Ḥazret-i Şeyḫ ‘Alī Selāmi Ḥānḫāḫ-ı şerifinde seccāde-nişin-i irşād olan

²¹ Allah’ım sen bize kolaylaştır.

²² Nūshada “esnāsında” yazılmış.

kuṭbū'l-‘ārifin cenāb-ı Şeyḫ ‘Alī el-Köstendilī ḥazretleriniñ āsitāne-i ‘aliyyelerine ilticā ve dāmen-i mürşidānlarından aḥz-ı bey‘at ve hırka-i mübārekleriñ egin-i ‘ālilerine iksā ḥuzūr-ı şeyḫde nice müddet ḥidmet ve seyr-i sülūk ile muḳayyed iken cenāb-ı ‘Aziz ‘Alī el-Köstendilī cenābları maḫhar-ı tāmları olan müşārun ileyh Nüre’d-dīn el-Cerrāḫī ḥazretlerine eltāf-ı ilāhiyye olan izn²³ ü icāzet iḥsānıyla irşāda me’mūr ve ḥilāfet du‘āsına nā’il-i feyz-i Şamedānī olan Nüre’d-dīn el-Cerrāḫī kulunuñ yevm-i ‘araşātda livāsını nūr-ı ilāhiyyeñ ile tezyiñ ve yedini tuṭup rāh-ı Haḫka ḥidmet iden süllākī feyz-i Sübhāniyyene nā’il eyle deyü du‘ā buyurdıkları mervīdir. Vaṭan-ı tevellüdleri²⁴ olan āsitāne-i ‘aliyyede Cerrāḫ Paşa civārında olmaḫ ḥasebiyle cenāb-ı Şeyḫ el-Köstendilī ḥazretleri Meḥammed Nüre’d-dīn el-Cerrāḫī deyü tesmiyye buyurmuşlar ism-i şerīfleri Meḥammed maḫlaş-ı ‘ālileri Nüre’d-dīn laḫab-ı seniyyeleri Cerrāḫī olmuşdur. Künyeleri abu’l-füyūzāt mühr-i şerīfleriniñ cevānib-i erba‘a dört köşe olmaḫla “**Lā ilāhe illallāh Muḫammedun Resūlullāh**” tezāyiñ olup mührüñ kuṭb-ḫānesinde yalnız Nüre’d-dīn lafz-ı şerīfi ḫakk olmuşdur.

Hālā maḫām-ı mübāreklerinde maḫfūzdu. Cenāb-ı pīr-i müşārun ileyh ḥazretleriniñ senede bir def‘a ki Zi’l-ḫiceti’ş-şerīfiñ toḫuzıncı ‘arefe günü Edirne Ḳapusu ḫāricinde Rāmiz kışla-i ḥümāyūmı cāddesinde ṭaraf-ı yesārda Sır Tekye dimekle ma‘rūf ricāl-i Ḥamzaviyye itlāk olan maḫābirleri ki kuṭb-ı Nüre’d-dīn Efendi-zāde ḥazret-i Seyyid Meḥammed Muşliḫü’d-dīn efendimiziñ ḫāk-i pāy-ı ‘ıṭr-nākları ittişālinde zāviye ki el-yevm nemāz-gāh olan maḫalle pīr-i müşārun ileyh ḫāş²⁵ olmaḫ üze kendülere[4b] mensüb iki üç fuḫarālar ile ‘alā ṭariḫi’z-ziyāret maḫall-i mezkūre teşriḫ ba‘de şalāt-ı ‘aşrı cemā‘āt ile edā ve bir miḫdār tevḫīd [ü] tesbīḫ ile meşḡul ba‘de’d-du‘ā yine āsitāne-i ‘aliyyelerine teşriḫ buyurdıkları cümle ‘indinde müsellemdir. Ve pīr-i müşārun ileyh muḫibbānına naşīhat olmaḫ üze bir ‘aded nuṭḫ-ı şerīfi el-yevm zākirān kırā‘at iderler ibtidā maḫām-ı ḥazret-i pīre defn-i ḫāk olan müşārun ileyhiñ hemşiresi Şāliḫa Bacı Sulṭān ḥazretleri tāriḫleri (sene 1127) ba‘de pīr efendimiziñ vālide-i muḫteremleri Emīne Bacı Sulṭān efendimiz vefāt idüp kerīme-i ‘aliyyeleri ittişāline defn-i ḫāk²⁶ olmuşlar vefātları sene 1128 cenāb-ı pīriñ peder-i ‘ālileri ‘Abdullāh Aḡa ḥazretleri ba‘de vefāt ki maḫdūm-ı ekremleriniñ dār-ı beḫāya teşriḫlerinden şoñra olup Edirne Ḳapusu ḫāricinde Şeyḫü’l-İslām Dürri²⁷-zāde

²³ Nüshada “izin” yazılmış.

²⁴ Nüshada “Vaṭan u tevellüdleri” yazılmış.

²⁵ Nüshada “ḫāş” yazılmış.

²⁶ Nüshada “ḫāk” yazılmış.

²⁷ Kelime nüshada okunduḡu gibi “دوری” şeklinde yazılmış.

kabristânında orta maħalde merhûmuñ diğeri evlâdları ve akırbâları ittişâline defn olmuşlar. *Raħmetullâhi ‘aleyhim*. Sene: 1147.

[fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün]

Güş idince fevtini Hâtif didi târiħini

Cây itdi ‘adni ‘Abdullâh Mi‘râc Gicesi

Cenâb-ı pîr-i müşârun ileyhiñ ruħşat-ı Köstendilî ile medîne-i Üsküdâr’dan vaṭan-ı aṣliyyesi olan âsitâne-i ‘aliyyede Cerrâh Meħmed Paşa Câmi‘-i Şerîfi kırbunda ħâne²⁸-i sa‘âdetlerine teşriğ ba‘de Câmi‘-i mezkûrda nice zamân iskân ve zıkr-i tevħid ü irşâd²⁹ ile muqayyed iken müşârun ileyh ħazretleriniñ şit-ı ‘aliyyesi gün-be-gün tezâyüd ile pâdişâh-ı ‘âlem-penâh Sultân Aħmed Ĥân ħazretleriniñ sem‘-i hümâyünlarına şeyħ-i müşârun ileyh ħazretleriniñ evşâf-ı cemîlesi vâsıl olarak pâdişâh-ı cihân ħazretleri şeyħ-i müşârun ileyiñ tebdil-i hey’et ziyâret-i mürşidânlarına iķbâl ile ħarekât ve ‘ilm-i fazl[l]arına ġâyet şâh-ı ‘âlem Sultân memnûniyyeti ħasebiyle cenâb-ı pîr efendimize âsitâne olup [5a] bir zâviye-i ‘âlî-i zıbâ müceddeden inşâsına irâde-i ‘aliyye ta‘alluğ buyurulmağla der-‘aķab İstanbul’da Ķaragümrük civârında vâķı‘ Kethudâ Ķadın câmi‘-i şerîfi ittişâlinde kâ’in kübrâ Ķapu kethudâsı Ebübekr Efendi merhûmuñ maħlûlından ħânesi³⁰ zâviyeye tebdil olup cenâb-ı şeyħ Nûre’d-dîñ el-Cerrâhî ħazretleri bā-irâde-i şâhâne tevcih olup müceddeden yalnız bir miħrâb-ı şerîf ve bir maħfil-i şâhâne-i latîf inşâ ile ħânkâh-ı ‘âlî tezâyün olarak Sımkeş Ĥândan olmağ üzre şehriyye on bir buçuk ġurûş ta‘yün olmuşdur. Vaz‘-ı muķâbele-i şerîf bâzâirtesi ġünü ve cum‘a ġicesi ve bâzâirtesi ġicesi biñ yüz toķsan altı târiħine Ķadar bu minvâl üzre muķâbele-i şerîf icrâ olmuş târiħ-i mezkûr³¹da Moravî Şeyħ Meħmed Efendi ġice cem‘iyyet ile muķâbele-i şerîfleri terk idüp yalnız bâzâirtesi ġünü el-yevm Allâhü’l-ħamd icrâ olunmağda oldıġı mâşâ‘allâhu te‘âlâ ba‘de cenâb-ı pîr-i Ķarıķat-ı Şeyħünâ ve Seyyidünâ Meħmed Nûre’d-dîñ Cerrâh cenâbları ol maķâm-ı ‘âlîlerinde yalnız on sekiz sene irşâd³² ile muqayyed iken sinn-i şerîfleri kırğ dörde vâsıl olup müstesķi ‘illetinden ‘ömr-i şerîfler[i] âħire reside olarak biñ yüz otuz üç senesi zî’l-ħicceti’l-şerîfde toķuzuncı ‘arefe ġünü ‘ale’ş-şabâħ rûħ-ı pür³³-nûrları mele-i a‘lâya pervâz idüp vaşıyyet-i

²⁸ Nüşhada “ħâne” yazılmış.

²⁹ Nüşhada “irşâd” yazılmış.

³⁰ Nüşhada “ħâne” yazılmış.

³¹ Nüşhada “mezkûr” yazılmış.

³² Nüşhada “irşâd” yazılmış.

³³ Nüşhada “پور” olarak vav harfi ile yazılmış.

seniyyeleri üzre ğasillerini ve namāzlarını ḫalīfesi cenāb-ı Ser-ṭarīḫ-zāde ḫazretleri edā idüp maḳām-ı mübārekelerinde medfūne olan vālide-i muḫteremleri ḳadem-i sa‘ādetleri ucuna defn-i ḫāk³⁴-i ‘ıṭr-nāk olmuşlar. *Ḳaddesellāhu sırrahu’l-ekrem ve rażiyellāhu te‘ālā anhu, el-cennetu taḫte aḳdāmi’l-ummehāt*³⁵ sırr-ı şerīfi nümāyān olmuş. Bu da cenāb-ı ḫazret-i pīr-i müşārun ileyhiñ kerāmāt-ı ‘aliyyesi bu faḳiriñ manzūrum olan ‘İmād-zāde merḫūmuñ mecmū‘asındadır ki ba‘z-ı ekābir-i meşāyiḫ ḫazerātlarıyla hem-dem olmak ḫasebiyle Şeyḫ Nūre’d-dīn el-Cerrāḫi ḫazretleriniñ cenāzeleri günü ḫānḳāh-ı şerīfinde [5b] oldıḡım cihetle ol gün ḫāşşa [vü] ‘āmdan başka ma‘lūm u müte‘ārif³⁶ yedi sekizden mütecāviz ḫattā cümle ‘indinde müselleme-i meşhūr “yā imām” demek ile ma‘rūf ve diğeri “Firāḳi Oṭabaşı” bu iki sultānu’l-mecāzibinden zevāt³⁷-ı ‘ālī-ḳadrlar Şeyḫ Nūre’d-dīn ḫazretlerini ḳabr-i şerīflerine ba‘de’d-defn³⁸ ol cemā‘at bu iki mecāzib-i ilāhiyyeniñ ḫarekāt u sekenātlarına müterakḳib iki mūmā ileyh Firāḳi Oṭabaşı ḫatm-ı şerīfiñ du‘āsıñ tekmiḫ idüp diğeri sultānu’l-mecāzib³⁹ “yā imām ḫazretleri” bir bülend āvāz ile bu meclis-i mātemde her kim ḫāzır⁴⁰ ise cümlesi ricālullāhdır deyü şayḫa idüp ol maḫalden ḡā‘ib oldukları şāyān-ı taḫrīr oldı deyü naḳībū’l-eşraf ‘İmād-zāde mecmū‘asına ḳayd itmiş olduklarından bu ‘āciz daḫı teberrūken bu maḫalle taḫrīr eyledik. *Raḫmetullāhi ‘aleyhim ecma‘in*. Cenāb-ı pīr-i müşārun ileyhiñ eṭvār-ı seb‘a üzre *Mürşid-i Dervişān* isminde bir ‘aded risāle-i merḡūbesi olup nişfi zāyi‘ olmuşdur. İki ‘aded evrād-ı şerīfleri olup el-yevm bendegānı vü muḫibbānı ḳırā‘at iderler. Cenāb-ı pīr efendimiziñ vaşiiyyet-i ‘ālīleriniñ biri de budur ki bizlere mensūb olan ḫulefālarımız bir dergāh ve bir zāviye müceddeden binā vü iḫdās ider iseler Cum‘a günü cenāb-ı ḫazret-i Sünbül Efendi āsitānelerine ri‘āyet ve ḫürmet itmemiş olurlar. Zīrā āsitāne-i müşārun ileyh maḫzen⁴¹-i feyz-i ilāhidir. Anıñçün ol maḳāma ḫürmet itmek cümle ehl-i ṭarīḫe lāzımdır. El-ḫāşıl Cum‘a günü muḳābele-i şerīfe bed’ itmeyeler anıñçün zamān-ı ḫazret-i pīrden bu āna gelince ḳadar ṭarīḫ-i Nūre’d-dīn’de cum‘a günü olmadıḡı cümle-i meşāyiḫ ü dervişān ‘indinde müsellemdir. Cenāb-ı ḫazret-i Sünbül ṭarafından cenāb-ı pīr efendimiz ṭarafına

³⁴ Nūshada “ḫāk” yazılmış.

³⁵ Allah yüce ruhlarını şad eylesin. Allah ondan razı olsun. Cennet annelerin ayakları altındadır.

³⁶ Nūshada “عارف منه” şeklinde yazılmış.

³⁷ Nūshada “zevāt” yazılmış.

³⁸ İbare nūshada “بجرد دفن” şeklinde elif ve lam harfleri olmadan yazılmış.

³⁹ Nūshada “mecāzib” yazılmış.

⁴⁰ Nūshada “ḫāzır” yazılmış.

⁴¹ Nūshada “maḫzen” yazılmış.

bir füyūzāt-ı ma'neviyye olduğunu bu kaẓiyye şehādet ider. Mesmū'atımıza göre ba'z-ı Tırlağ Derviş hey'etinde şān-i kadr [6a] Ehlullāhı tezyif ile me'lūf ve ba'z-ı e'izze hāzerātlarını taḥkīr idüp bir ḥakīm nādān kimesneleri eglendirme ve çok bilür şu zāt her şey'e āşinādır çok şey tedkīk itmişdir diyerek bühtān-ı 'azīmler ile me'lūf olduklarına ta'accüb ideriz ḥafāzakellāhu min şer'ıl-mu'ānidine ve'l-münāfikin⁴².

Ḥazret-i pīr-i müşārun ileyhiñ bendegānlarından 'Azmi Dede Efendi cenāb-ı pīr efendimiziñ kelimāt-ı ḫudsiyyelerini nazm ile ḫaleme almış olduklarındañ bu fakīr daḫı zāyi' den maşūn olsun için bu maḥalle taḥrīr eyledik.

[fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]

Ḥaḫḫ'a temkīn-i rızāda ḥamd iden mesrūr olur

Dā'imā zıkr ü şalāt[ı] şuğl idenler nūr olur

Bir kişi kim Ḥaḫḫ[ı] sevse Ḥaḫḫı söyler dā'imā

Şāhib-i 'irfān olup ol 'ākıbet mağfūr olur

Ehl-i tevḫidiñ ḫulūbı 'arş-ı a'lādan yüce

Yek nazarda gör anı [kim] devr ider maḥmūr olur

Bir 'abā-pūşı görünce eyleme ḫahr-ı nazar

Kibr ile me'lūf olanıñ āḫiri maḫhūr olur

Baḫr-ı 'aşkıñ lezzetiñ al virme dünyāya gönül

Olmasıñ bigāneden zirā ki Ḥaḫdan dūr olur

Şeyḫ Nūre'd-dīn-i ḫuṭb nuṭkıdır bu 'Azmiyā

Bir maḥalden bir maḥalle naḫl ider mesrūr olur

Ḥazret-i pīr efendimiziñ kendü te'lifi olmak üzere *Mürşid-i Dervīşān* isminde bir 'aded yedi ṭavr üzre risāle-i şerīfleri olup nişfi zāyi' olmuşdur. Biri şağır ve diğeri kebīr olarak iki evrād-ı şerīfleri el-yevm şark u ğarbda ḫırā'at olunmaḫda olduğu cümle 'inde müsellemdir. Ḥazret-i müşārun ileyhiñ tercümesi. Cenāb-ı pīriñ tāriḫ-i vefātlarınıñ āḫir beyti

⁴² Allah seni inatçı ve münafıkların şerrinden korusun.

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Hāşılı merd-i Hudā idi işit tārīhini⁴³

Göcdi Nüre’-d-dīn Efendi cennet-i a‘lāya dek

Dīger Tārīh 1133

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Zebānı Sa‘diye gelüp didi tārīhini lafzen

Sene biñ yüz otuz üçde idüp cā bāğ-ı ‘adnātı

Yine Dīgeri

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Rihletiñ gūş eyleyüp Hātif didi tārīhini

Oldı Nüre’-d-dīn Efendi t̄ā’ir-i dār-ı na‘ım [6b]

Yine Dīger Tārīh

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Luṭf-ı Hāḡ ile Laṭifi söyledim tārīhini

Açdı bāl-ı himmeti gide Cenāb-ı Hāḡḡ’a dek

İstanbul’da Yüksek Kaldırım-nām maḡalde Zıbın⁴⁴-ı Şerīf Tekyesi şeyḡi Himmet-zāde sülālesinden Cezbī⁴⁵ Şeyḡ es-Seyyid Aḡmed Efendi ḡazretleriniñ cenāb-ı pīr efendimiziñ ḡaḡḡ-ı ‘ālīlerine söyledikleri ḡaşıde-i merḡūbesi

[mütekerrir muhammes]

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Pīr-i Nüre’-d-dīn el-Cerrāḡi ol Nūru’l-ḡudā

Zātına itdi anıñ ‘uşşāḡ bī-ḡad iḡtidā

Cümle ehlullāḡ pūr-nūrdır kim ol velī

Mīhr-i vālāy-ı velāsı itdi dehri rūşenā

İns ü cinle oldı ol ancaḡ imām-ı etḡiyā

⁴³ Nūshada “tārīh” yazılmış.

⁴⁴ Nūshada “Zıbuñ” yazılmış.

⁴⁵ Nūshada “Cezbī” yazılmış.

Medfen-i nūrını [hep] eyle ziyāret rüz [u] şeb
 İsteriseñ dola ƣalbiñ hānesi ‘aşƣıyla heb
 Nūrdır ol nūr-ı Hāƣ’dır ol meh-i vālā-neseb
Mihr-i vālā-yı velāsi itdi dehri rūšenā
İns ü cinle oldı ol ancaƣ imām-ı etƣiyā
 Yāsemindir cümle ehlullāh içinde ol veli
 Dāllarıdır her veli añınla o merd ekmeli
 Sırr-ı Hāƣƣa vāşıl olmuşdur aniñ bātın eli
Mihr-i vālā-yı velāsi itdi dehri rūšenā
İns ü cinle oldı ol ancaƣ imām-ı etƣiyā
 Münker efkārını ƣoƣıl yek nazarla gel aña
 Sürilür erkān-ı pāki olıcaƣ rüz-ı cezā
 Bende-i dergāhıdır aniñ gürüh-ı evliyā
Mihr-i vālā-yı velāsi itdi dehri rūšenā
İns ü cinle oldı ol ancaƣ imām-ı etƣiyā
 Cezbiyā bir ‘āciz [ü] ednādır u [ki hem] raħmet diler
 Cümle ehlullāh ya‘ni şıdƣ ile hizmet diler
 Yevme tublā⁴⁶ da muħaşşal cümleden şefƣat diler
Mihr-i vālā-yı velāsi itdi dehri rūšenā
İns ü cinle oldı ol ancaƣ imām-ı etƣiyā

Cenāb-ı pır efendimiziñ iki ‘aded Şubħiyye vü ‘İşā’iyye olmak üzere kendü te’lifi kebır ü şaƣır evrād-ı şerifleri olup ilā yevminā hāzā şarƣ u ģarbda tilāvet olur. Hāzretiñ bir ‘aded nuƣƣ-ı şerifi vardır. Ba‘z-ı mesmū‘atımıza [7a] göre gūyā Müstakim-zāde merħūm bir ƣaƣım nā-lāyık sözler ile risālesinde hāzret-i Nūre’d-din el-Cerrāħi hāƣƣında kelāmları bir ƣaƣım aşħāb-ı ģaraż sened ittiħāz idüp nefsi emmāreniñ ģalebesiyle kendüleriñ kemāllerini gūyā izħār⁴⁷ idüp de nāsi eglendirmek için muģāyir-i şerī‘at kelāmları muħibb-i evliyāyım diyen

⁴⁶Sırların ortaya çıkacağı gün. Ku‘ān, et-Târik 86/9..

⁴⁷Nüşhada “izħār” yazılmış.

kimesneler nasıl bu kelâmlar ile vakt geçirirler Müstakîm-zâde merhûma mahzâ bühtân-ı ‘azîm olduğına delîlim şudur ki Nûre’-d-dîn Hazretleriniñ evâhir-i vaqtinde Müstakîm-zâde hazretleriniñ vaqt-i evâ’ili olup vaqt-i şabâvetlerini yâ üç yâ beş yaşında oldukları mahzâ ki bir ehl-i ğaraż kimesne Müstakîm-zâde merhûmuñ risâlesiniñ içine taħrîr ü ilâve iderek kayd idüp bir tākım kimesneleri iġfâl idüp t̄arafġirlik ġayreti olduġı aşikâr olmuşdur. Degil evliyâya bir mü’min karındâşına bile sũ’-i zan itmegi Ĥaġġ celle ve ‘alâ hazretleri nehy kı lup nerde kaldı ki maĥbũb-ı ilâhî olmuş zevâtlara⁴⁸ bir ġayr-ı Ĥaġġ kelâm itmegi nasıl vicdân kabũl ider. *Ne’ũzũ billâhi te’âlâ*⁴⁹. Cenâb-ı pîr-i müşârun ileyh hazretleriniñ ‘ömr-i ‘âlîleri âġire resîde olup ġalîfe-i evveli olan Üsküdâriyyũ’l-ařl Şeyġ Süleymân Efendi ki Velîyyũ’-d-dîn Efendi dimekle ma’rũf evvelce bunların bey’atları Köstendilî ‘Alî Efendi cenâblarından olup ba’de emr-i Köstendilî ile terbiye ve ġilâfetlerini hazret-i pîr-i müşârun ileyh emr buyurulmuş olduġından pîr-i müşârun ileyh ibtidâ bu Üsküdâri Süleymân Velîyyũ’-d-dîn cenâb-ı pîrden ġilâfet du‘âsına nâ’il olup ba’de’l-ġilâfe on iki sene ser-tarıġlıġ ġidmet-i celîlesiyle cenâb-ı pîriñ ġidmet-i ‘âlîlerinde oldukları pîr-i müşârun ileyhiñ yedi ġalîfesi vardır. Ĥalîfe-i evveli Şeyġ Süleymân Velî ikinci ġalîfesi Şeyġ Meġammed Ĥüsâm üçüncü ġalîfesi Ser-tarıġ-zâde Meġammed Emîn dördüncü ġalîfesi Moravî Yahyâ Efendi beşinci ġalîfesi Meġammed Žiyâ’ũ’-d-dîn Ćelebi Efendi dimekle ma’rũf Edirne’de şarı Sultân Selîm [7b] Ĥân hazretleriniñ câmî’-i şerîfi imâmı iken biñ yüz seksen üç târiġinde dâr-ı beġâ idüp Ĥadir-ġâne dergâhında medfũndur. Altıncı ġalîfesi Şeyġ Muřtafâ Tekfurtaġi bu zat-ı şerîf Tekfurtaġi’nda bir zâviye binâ idüp nice müddet ol zâviyede zikr ü tevġid ile me’lũf iken ‘ömrleri ġitâm bulduġda bu zât daġı dâr-ı beġâyâ rıġlet idüp Câmî’-i Kebîr’de medfũndur. Târiġ-i vefâtları biñ yüz yetmiş ikidir. Yedinci ġalîfesi Seyyid Yũnus Efendi Mũsulî’dir. Bu zât daġı Mũsul’da bir mescid-i zîbâ binâ idüp ol mescide nice müddet tedriş ile meřġũl iken ‘ömrü âġire resîde olup biñ yüz altmış bir târiġinde dâr-ı beġâ idüp kendũ mescid-i şerîflerinde medfũn oldukları mervîdir.

Şeyġ Süleymân Velîyyũ’-d-dîn Üsküdâri:

Evvelce zikri sebġat itmiş olan Şeyġ Süleymân Velî hazretleri ki cenâb-ı pîriñ ġalîfesi olup ve kuvve-i ġudsiyyeye mâlik bir zât-ı ‘âlî-ġadr ve cenâb-ı pîr efendimiziñ ġulefâ vü bendegânları cümlesi bu zât-ı şerîfi mürşid ittiġâz⁵⁰ idüp cenâb-ı pîrden řoñra âsitâne-i maġâm-ı [8a] hazret-i pîre bu zât-ı ‘âlî-ġadr cenâb-

⁴⁸ Nũshada “zevâtlara” yazılmış.

⁴⁹ Yüce Allah’a sığınırız.

⁵⁰ Nũshada “ittiġâz” yazılmış.

1 Nüre'd-din el-Cerrāhî efendimiziñ dār-ı beḳāya teşriflerinden soñra seccāde-i ḫāzret-i pīre ibtidā bunlar ḳu'ūd buyurmuşlar yigirmi üç sene maḳām-ı pīrde sālikānı teslīk-i terbiye ile meşḡul sinn-i şerīfleri “74” mevlūdları medīne-i Üskūdār iki ‘aded *Nuṭḳ-ı Şerīf*'i vardır. Ve üç ḫalīfesi daḫı vardır. Ḫalīfe-i evvelī cenāb-ı pīr-i müşārun ileyhiñ birāder-i ekremi Şeyḫ İbrāhīm Cenābları maḫlaşları Feyzī'dir. Ḫāfızu'l-Ḳur'ān ‘ālim ü fāzıl bir zāt⁵¹-ı ‘ālī dā'imā ṭālibāna ḳırā'at-ı Ḳur'ān-ı ‘azīmü'ş-şān ile meşḡul ve zamān-ı ḫāzret-i pīr-i müşārun ileyhden ba'de zamān Ser-ṭarīḳ-zādeniñ vefātlarından iki māh evvelce vefāt idüp türbe-i şerīf dāḫilinde vālideleriniñ ittişālinde şol cānibine defn-i ḫāk⁵² olmuşlar *raḫmetullāhi ‘āleyhi*. Bu zāt-ı şerīf mücerredü'l-eṭvār ‘ālim ü fāzıl ve müteşerri'ci meşāyih ü ‘ulemā ḳatında maḳbūl kerrātle kendülere dergāh-ı şerīf teklīf olunmuş ise ḳabūl buyurmamış olduḡı mervīdir. Mümā ileyh Şeyḫ Süleymān Velīyyü'd-dīn ḫāzretleri ki mücerredü'l-ḫāl olup ‘ömr-i şerīfi āḫire resīde ve “irci'ī” emr-i şerīfine imtisālen⁵³ dār-ı āḫirete rıḫlet idüp cenāb-ı pīr efendimiziñ ḳadem-i sa'ādeti ucına defn-i ḫāk⁵⁴-i ‘ıṭr-nāk olmuşlar. *Ḳaddesallāhu sırrahū*. Lebīb Efendi merḫūm-ı müşārun ileyhiñ vefātına bir tāriḫ inşā itmiştir. Sene: 1158.

[fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]

Türbesinde yazdı tāriḫini mücevher Lebīb

Şeyḫ Süleymān Velīyyü'd-dīn cādır bu cihān

eş-Şeyḫ Meḫmed Ḫüsāme'd-dīn ḳaddesallāhu sırrahū

Ḫāzret-i Şeyḫ Süleymān Velīyyü'd-dīn *ḳuddise sırrahu'l-metīn* dār-ı beḳā idüp ḫāzret-i pīr-i müşārun [8b] ileyhiñ diḡer ḫalīfesi igci şan'atıyla te'ayyüş iden Şeyḫ Meḫmed Ḫüsāme'd-dīn Efendi ki cenāb-ı pīr ḫāzretleriniñ ḫayātlarında Sulṭān Meḫmed Ḫān-ı Fātiḫ ḳurbunda Ḫāceḡi-zāde Muşṭafā Efendi merḫūmuñ cāmi'ci şerīfine imām ve ḫaṭīb olup ol cāmi'ci mezkūr⁵⁵ da ol cāmi'ci edā-yı ḫizmet ve izn⁵⁶-i ḫāzret-i pīr ile pençşenbe günleri ba'de şalāt-ı zuhrı edādan soñra cem'iyetle āyīn-i Ḫalvetiyyeyi icrā ider iken vaḳtā ki zikri mesbūḳ Nüre'd-dīn āsitānesi pūst-nişini Şeyḫ Süleymān Velī cenābları dār-ı beḳāya rıḫlet bu zāt-ı ‘ālī-ḳadr Şeyḫ Meḫmed Ḫüsāme'd-dīn Efendi āsitāne-i pīre naḳl ile pūst-ı irşāda ḳu'ūd idüp nice müddet ol maḳām-ı mübāreke seccāde-nişin ve nice sālikānı

⁵¹ Nūshada “zāt” yazılmış.

⁵² Nūshada “ḫāk” yazılmış.

⁵³ Nūshada “imtisālen” yazılmış.

⁵⁴ Nūshada “ḫāk” yazılmış.

⁵⁵ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

⁵⁶ Nūshada “izin” yazılmış.

irşād⁵⁷ ile muḳayyed iken bu zāt-ı şerīfīn ‘ömri āḫire resīde bi-emrillāhi te‘ālā dār-ı beḳā idüp yine ol maḳām-ı ‘ālīde medfūn olan selefi eş-Şeyḫ Süleymān Velīyyü’d-dīn Cenāblarınıñ şol cānibine defn-i ḫāk⁵⁸ olmuşlar. *Ḳuddise sırrahū*. Vefātları tāriḫi biñ yüz altmış sekiz sinn-i ‘ālīleri seksen iki ḫāfız u ‘ālim fāzıl u ‘ābid ve zūhd⁵⁹ ü taḳvā şaḫibi yediden ziyāde ḫalīfesi varmış kendüleriñ ibtidā zıkr itdikleri Ḥācegi-zāde Muştafā Efendi merḫūmuñ cāmi‘-i şerīfinde āvīze olan levḫada

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Tā olunca rişte-i feyz āşikār

Tekye-i İgci saña olsun medār

mūmā ileyh Meḫemmed Ḥüsāme’d-dīn *ḳuddise sırrahū* medīne-i Üskūdār ‘Atıḳ Vālide Cāmi‘-i Şerīfi Mü‘ezzini⁶⁰ Ḥāfız Aḫmed Efendi’niñ şulb-i pākinden tevellüd idüp vaḳt-i şabāvetlerinde taḫşil-i kemāl iderek ve min ciheti’d-dünyeviyyet igci şan‘atıyla ta‘ayyüş buyurup kendülerine min ḫarafillāh ‘aşḳ-ı İlāḫi düşüp ol tāriḫde ekābir-i meşāyiḫ-i Ḥalvetiyyeden Selāmī Dergāhında [9a] mesnet-nişin-i irşād olan Şeyḫ ‘Alī el-Köstendilī cenāblarından aḫz-ı bey‘at ile yed-i tevbeye mālīk olarak seyr ü sülūka ḳadr-i ‘ālisi gün-be-gün terfī‘ diğēr pīr-dāşı evvelā zıkrī mesbūḳ Şeyḫ Süleymān Velīyyü’d-dīn Ḥazretleri ile ma‘ān pīr-i ḫarīḳat Şeyḫ Nūre’d-dīn el-Cerrāḫī ḫazretlerine ba‘de bu iki Sulṫānıñ teslīk-i terbiyelerini cenāb-ı Köstendilī efendimiz emr ü irāde buyurup bu iki sulṫānlar cenāb-ı ḫazret-i pīrden aḫz-ı feyz iderek ḫilāfet ü icāzet du‘āsına nā‘il-i feyz olmuşlar bu ḳazīyye umūr-ı ma‘neviyyeden imiş ki ba‘de bu iki sulṫānlar ḫazret-i pīr-i dest-giriñ seccādesine iclās buyurmuşlar *ḳaddesallāhu esrārehüm*. Ḥüsāme’d-dīn Efendi’niñ ḫulefāsından Edirneli Fikri-zāde-i Anaṫolī ikinci ḫalīfesi ‘Abdullāh Efendi’niñ maḫdūmı ve ser-zākirān āsitāne-i maḳām-ı pīr ḫuzūrında “meded Yā resūlullāh” diyüp “ömr sürmüş eş-Şeyḫ es-Seyyid Ḥasan Efendi ki zamān-ı ḫazret-i pīrden şoñra otuz beş sene ser-zākirānlık şerefiyle şerefyāb olup ‘ömrleri sekseni tecāvüz iderek dār-ı beḳāya rıḫlet idüp Edirne Ḳapısı ḫāricinde Eyüb’e gider iken sağ cenāḫda kenāra defn olmuşlar. *Raḫmetullāhi ‘aleyhim*. Tāriḫ-i vefātları sene 1168 Receb 18 el-yevm ‘alāmetleri mevcūddır. Ḥüsāmü’d-dīn Efendi’niñ iki nuṫḳ-ı şerīfi vardır. Şeyḫ Ḥüsām Efendi biñ yüz altmış sekiz ḫudūdında dār-ı beḳā idüp yine ḫazret-i pīr efendimiziñ üçüncü ḫalīfesi olan eş-Şeyḫi’ş-şüyūḫ Mevlānā Meḫemmed Emīn el-ma‘rūf bi-Ser-ḫarīḳ-zāde *ḳaddesallāhu sırrahū* Ser-ḫarīḳ-zāde

⁵⁷ Nūshada “irşād” yazılmış.

⁵⁸ Nūshada “ḫāk” yazılmış.

⁵⁹ Nūshada “zūhd” yazılmış.

⁶⁰ Nūshada “Mü‘ezzin” yazılmış.

hazretleriniñ pederleri vālā-güherleri olan Fātih Sultān Mehemmed Hān civārında Mi‘mār ‘Atıķ Yūsuf Sinānū’d-dīn ve nām-ı diđer Kūmrılı Mescid mahallesinde kā’in ʔarıķ-i ‘aliyye-i Hālvetiyye⁶¹ ve Şemsiyyeden ‘Abdu’l-bāķi Hālifesi ve ol zamān[9b] Cemī‘-i ʔarıķ-i Hālvetiyye’niñ ser-ʔarıķi olan Şeyhū’l-fāzil [u] ‘ālim ‘Abdullāh eş-Şabūrī hazretleri ki oldıķları menzil-i ‘ālīlerine mihrāb-ı şerīf vaż‘ ile menzil-i mezkūr⁶² bir hānķāh-ı ‘ālī-i zībā idüp cem‘iyyet ile şālī günleri ba‘de şalāti’z-zuhr erkān-ı Şemsiyyeyi icrā ve nice sālīkānı feyz-i İlahiyye ile hāndān⁶³ ve bir müddetden şoñra şulb-i pāk-i ‘aliyyeleri olan maħdūm-ı ekremi eş-Şeyhī’ş-şüyūh Mehemmed Emīn Cenābları zamānında ‘ulemāsından taħşīl-i ‘ilm-i kemāllerine nāzar iderler Şeyh ‘Abdullāh efendimiz maħdūm-ı ekremlerini Cenāb-ı Nūre’d-dīn el-Cerrāhī efendimize teslīk-i terbiyelerini hāvāle idüp bir müddet seyr ü sülūk ve hīzmet-i hazret-i pīr ile şeref-yāb olarak hīlāfet ü icāzet du‘āsına mazhariyetleri nümāyān ve ‘ulemā içinde ma‘rif ve meşāyih-i dervīşān ʔatında maħbūbu’l-ķulūb olduķlarını keşf ile ol vaķt Şeyh ‘Abdullāh hazretleri vaż‘-ı mihrāb buyurduķları dergāh-ı şerīfiñ vaķfiyyesini maħdūm-ı ekremleriniñ ism-i şerīflerine Ser-ʔarıķ-zāde⁶⁴niñ Şalı Tekyesi deyü kayd-ı vaķfiyye tescīl olup Şeyh ‘Abdullāh Efendi cenābları ol maķām-ı ‘ālīde yigirmi sene yine āyın-ı Şemsiyye olarak zikr ü tevħīd-i şerīf ve sālīkānıñ sülūklarıyla kayd ve sinn-i ‘ālīleri seksen beşi tecāvüz mūmā ileyh hazretleri cemī‘-i hūlefā vü sālīkānlarınıñ sülūk u terbiye vü ma‘neviyyelerini teslīm izn-i hazret-i pīr efendimiz ile seccāde-i irşād⁶⁵larına maħdūm-ı ekremlerini iclās mūmā ileyh hazretleri ba‘de bir ʔaç māh müddetden şoñra nā-mizāc olup dār-ı beķāya biñ yüz yigirmi iki (sene 1122) rihlet idüp Edirne ʔapusu hāricinde hazret-i Emīr-i Buħārī āsitānesi mihrābı öñünde Kemāl Paşa merhūmuñ ʔabr-i şerīfi ʔaraf-ı yesārında hazretiñ vālid ü vālidesi ʔabr-i şerīfleri ittişāline defn-i hāk⁶⁶-i ‘ıtır-nāk olmuşlar. *Ḳaddesallāhu sırrahū*. el-yevm ‘alāmetleri ʔadın ‘alāmeti gibi olmağla ʔoķ kimesneler bilmezler tārīh-i vefātı [10a]

Göçdi beķā mülkine

Ser-ʔarıķ-i şūfiyān Sene: 1122

⁶¹ Nūshada “‘ ʔarıķ-i aliyye ve Hālvetiyye” yazılmış.

⁶² Nūshada “mezkūr” yazılmış.

⁶³ Nūshada “hāndān” yazılmış.

⁶⁴ Nūshada “zāde” yazılmış.

⁶⁵ Nūshada “irşād” yazılmış.

⁶⁶ Nūshada “hāk” yazılmış.

Müşârun ileyh hazretleriniñ maḥdüm-ı ekremleri ki ism-i şerîfi Ḳuddûsi Ser-ṭarîḳ-zâde deyü ‘ilm-i zâhiri ve ‘ilm-i bâṭını sebebiyle şöhret buldukları ḥâş⁶⁷ u ‘avâm ‘indinde müte‘ârif⁶⁸ olmuşlar himmet-i ‘alîlerine Cenâb-ı Feyyâz-ı Muṭlak üzerlerimize ḥâzır kılsun. Amîn yâ Mu‘în.

Mevlânâ Ser-Ṭarîḳ-zâde es-Seyyid eş-Şeyḫ Meḥammed Emîn ḳuddise sırrahû:

Üçüncü dereceden

Âsitâne-i hazret-i Nüre’d-dîñ el-Cerrâḫî’de câlis-nişîn-i seccâde-i irşâd⁶⁹ olan cenâb-ı pîr efendimiziñ ikinci ḫalîfesi İgci Şeyḫ Meḥammed Ḥüsâme’d-dîñ el-Üsküdarî hazretleri ki ol târiḫde dâr-ı beḳâyâ rıḫlet idüp Ser-ṭarîḳ-zâde⁷⁰ hazretleri kendü maḳâm-ı mübârekesi olan Ḳumrlı Mescid Şalı Dergâh-ı şerîfinde zıkr ü tevḫîd ba‘de cum‘a ve şalı günleri *Füşûş-ı Ḥikem* müzâkere⁷¹ buyurarak vaḳt-i şerîfleri güzer ider iken âsitâne-i maḳâm-ı Nüre’d-dîñ el-Cerrâḫî’ye naḳl ile seccâde-i irşâda ḳu‘ûd buyurup bu sulṭân-ı ‘âlî-ḳadr dahı bir kaç sene ikâmet iderek ‘ömrleri seksen ve ḳile yetmiş dört olup dâr-ı âḫirete ‘âzım olmuşlar *ḳaddesallâhu sırrahû*. Eyyûb el-Enşârî civârında Dāvûd Ağa maḫallesinde ve Dāvûd Ağa Câmî‘i ittîşâlinde [10b] kâ’ın müşârun ileyh Ser-ṭarîḳ-zâde⁷²niñ ḫalîle-i muḫteremleri Ḥamîde Bacı Sulṭânıñ menzile-i ‘alîlerini zâviye olmaḳ üzere vaḳf eyledikleri dergâh-ı şerîfe Ser-ṭarîḳ-zâde⁷³ Efendi’niñ vaşiyet-i ‘alîleri üzere ḫalîle-i muḫteremleriniñ binâ vü ihdâs⁷⁴ itdikleri Bâzâr Dergâh-ı şerîfinde medfûn olan Ḥamîde Bacı Sulṭânıñ türbe-i maḫşûşalarına⁷⁵ defn-i ḫâk⁷⁶-i ‘ıṭır-nâk olmuşlar. *Raḫmetullâhi ‘aleyhi*. Bu sulṭânıñ vefâtına iki ‘aded târiḫ :

[fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün]

Gelüp üç şufî didi târiḫiñ

Göçdi eyvâḫ Şeyḫ Meḥammed Emîn (Sene: 1173)

⁶⁷ Nüshada “ḥâş” yazılmış.

⁶⁸ Nüshada “عارف منه” şeklinde yazılmış.

⁶⁹ Nüshada “irşâd” yazılmış.

⁷⁰ Nüshada “zâde” yazılmış.

⁷¹ Nüshada “müzâkere” yazılmış.

⁷² Nüshada “zâde” yazılmış.

⁷³ Nüshada “zâde” yazılmış.

⁷⁴ Nüshada “ihdâs” yazılmış.

⁷⁵ Nüshada “maḫşûş” yazılmış.

⁷⁶ Nüshada “ḫâk” şeklinde yazılmış.

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Geldi bā-ḥarf-i mücevher ‘Ārifā tārīḫ aña

Ser-ṭarīḫ-zāde fenādan gitdi yā hū cennete (Sene: 1173)

es-Seyyid eş-Şeyḫ ‘Abdī Efendi ḳuddise sırrahū

Dördüncü Derecede

Ser-ṭarīḫ-zāde cenābları dār-ı beḳāya rıḫlet idüp müşārun ileyhde eşher-i ḫulefālarından serveri İmāmī-zāde⁷⁷ eş-Şeyḫ ‘Abdī Efendi ‘Abdu’l-‘azīz Efendi dimekle ma‘rūf maḳām-ı āsitāne-i ḫazret-i Nūre’d-dīn el-Cerrāḫī’ye cālīs-nişīn-i seccāde olup iki sene irşād⁷⁸ ü zıkr-i tevḫīd ile muḳayyed iken bir müddet nā-mizāçlık⁷⁹ ile vaḳtleri geçürmekde olup ba‘de kendü ḫüsn-i rızālarıyla cenāb-ı pīr efendimiziñ dördüncü ḫalīfesi Moravī Yahyā Efendi’ye maḳām-ı āsitāne-i pīrī ḳaşr-ı yed idüp ol maḳām-ı ‘ālīden fāriḡ olmuşlar yine Ḳāsım Paşa’ya teşrif idüp ḫāne⁸⁰lerinde ikāmetde ‘ömrleri āḫire reşide olup bi-emrillāh dār-ı beḳāya rıḫlet idüp Ḳāsım Paşa’da Toymaz Dere-nām maḫalde medfūn olan ‘ārifi billāh İdrīs Muḫtefī Ḫazretleri ḳademi cenbine defn-i ḫāk⁸¹ olmuşlar. *Ḳaddesallāhu sırrahū*. [11a] Kendüñi bilmez bir ḫakım zevāt⁸²lar bu zāt ki eslāf-ı ‘izāmıdan ‘adū sā’ir bilür bilmez sözler ile eslāf-ı sā’ir-i meşāyih-i ḫazretātlarına ifk ü iftirā ile sözler iderler ḫafazanallāh min-şerri’l-mu‘ānidīn tārīḫ-i vefātları sene 1179 sinn-i ‘ālīleri 74

[Moravī Yahyā Efendi]⁸³

Müşārun ileyh Moravī Yahyā Efendi muḳaddemā sarāy-ı ḫümāyūn Ḫācelerinden olup pādişāh-ı ‘ālem-penāhiñ cenāb-ı pīr efendimize ḫüsn-i teveccūhi sebebi ile pādişāh-ı zamān istifsār-ı ḫāṭır⁸⁴ için pīr-i müşārun ileyhe ara şıra göndermiş oldığı cihetle mūmā ileyh Yahyā Efendi’niñ cenāb-ı pīre muḫabbetleri tezāyüd idüp Ḫāce-i benām Efendi cenāb-ı ḫazret-i pīre ilticā ile bey‘at seyr ü sülūka devām ile izn⁸⁵-i ḫilāfete nā’il ve teveccūhāt-ı pīre mālīk olduğu ve ba‘de zamān zıkrī mesbūḫ āsitāne-i ḫazret-i pīrde dördüncü derecede cālīs-

⁷⁷ Kelime nüshada “zāde” şeklinde yazılmış.

⁷⁸ Kelime nüshada “irşād” şeklinde yazılmış.

⁷⁹ Nüshada “nā-mizāşlık” yazılan ibare “nā-mizāçlık” olmalıdır.

⁸⁰ Kelime nüshada “ḫāne” şeklinde yazılmış.

⁸¹ Kelime nüshada “ḫāk” şeklinde yazılmış.

⁸² Kelime nüshada “zevāt” şeklinde yazılmış.

⁸³ Başlık kısmı nüshada boş bırakılmış.

⁸⁴ Nüshada “ḫāṭır” yazılmış.

⁸⁵ Nüshada “izn” yazılmış.

nişin-i irşād olan Kāsım Paşalı Şeyh ‘Abdî Efendi istifâsıyla mûmâ ileyh Şeyh Yahyâ Efendi beşinci derecede ol maķâm-ı âsitâne-ı pîre püst-nişin olup bermurād olmuşlar. [11b] Yüz on beş yaşını mütecâviz zamânına irişmiş olduğım Kâdiriyye’den Şeyh Resmî birâderi Kabaķulak Tekyesi şeyhi Süleymân Efendi’niñ lisânından mesmû‘um bu mûmâ ileyh Yahyâ Efendi Kütahiyeyü’l-aşl olup hın-i şabâvetinde taħşîl-i ‘ilm için İstanbul’da Ayaşofya Medresesinde taħşîl-i kemâl ol esnâda sarây-ı hümâyûn Hâcelerine ilhâķ ile kadrleri terfî‘ ğâyet feţânet şâhibi bir zât-ı şerîf imiş ‘ilm ü feţânet sâyesinde taraf-ı pâdişâhiden teftiş⁸⁶ için Mora taraflarına irsâl olup hîdmet⁸⁷-i devlet-i ‘aliyyeyi edâ ve ba‘z-ı t̄arîķat-i ‘aliyyeyi şûfiyyeyi istek⁸⁸ iden zevât⁸⁹lar t̄arîķ-i ‘aliyyeye teşvîķ ve rāh-ı Hakk’a terġib için izn ü icâzet hattâ merhûm Sâmi Paşa’niñ büyük pederi ‘Abdu’l-Bâķi Efendi’ye daħı izn ü icâzet virüp Mora taraflarında yedi kadar zâviye ‘Abdü’l-bâķi Efendi’niñ himmetiyle hulefânîñ tekeşşûri⁹⁰ ve Moravî Hâce Şeyh Yahyâ Efendi’niñ teveccühât-ı seniyyeleriyle tezâyüd itmiş ise de ba‘de Sultân Maħmûd Hân-ı Şânide Mora Kırâliyet olmaķ hasebiyle ehl-i İslâmîñ olmadan hicretlerinde ol dergâh-ı şerîfler külliyyen küffâr-ı bed-hâksâr yedlerine geçüp maħv oldu. Sene 1236. Mûmâ ileyh Şeyh ‘Abdu’l-bâķi-zâde⁹¹ Şeyh Meħemmed Necîb Efendi’niñ maħdümları birisi Sâmi ve diġeri ki Bâķi ve yine diġer üçüncü maħdümları Ĥayrullāh bu üç birâderler Mışır’a hicret idüp Mışır vâlîsi Meħemmed ‘Alî Paşa bu üç birâderleriñ kemâllerine nazâr iderek bu üç zevâtı birer hîdmet-i ‘aliyye ile istiħdâm⁹² ba‘de zamân bu üç kârındaşlar rûtbe-i ‘aliyye ile ikrām olup Sâmi Paşa hâzretlerine rûtbe-i vezâretle kadr-i ‘âlîsi terfî‘ olundu. Gelelim yine âsitâne-i maķâm-i pîrde beşinci püst-nişin olan [12a] Şeyh Yahyâ Efendi fi’l-aşl Kütahiyeli olup yukarıda zikri sebķat itmiş olmaġla taṭvîl-i kelâmdan berî olsun için bu kadarla beyân oldu. Müşârun ileyh Şeyh Hâce Yahyâ Efendi pâdişâh-ı ‘âlem-penāh tarafından teftişlik⁹³ hîdmet-i seniyyesiyle Mora sevāhiline gidüp tekmiñ-i hîdmete der-i sa‘âdete gelüp Moravî Yahyâ Efendi deyü mülakķab olmuşlar. Bu Moravî Şeyh Yahyâ Efendi’niñ dört ‘aded nuṭķ-ı şerîfi vardır.

⁸⁶ Nûshada “tefdîş” yazılmış.

⁸⁷ Nûshada “hîdmet” yazılmış.

⁸⁸ Nûshada “isdek” yazılmış.

⁸⁹ Nûshada “zevât” yazılmış.

⁹⁰ Nûshada “tekessür” yazılmış.

⁹¹ Nûshada “zâde” yazılmış.

⁹² Nûshada “istiħdâm” yazılmış.

⁹³ Nûshada “tefdîş” yazılmış.

Müşārun ileyh Şeyh Yahyā Moravî ḥazretleriniñ sinn-i şerifleri bâliğ olup ‘ömrleri āhire reside olduğda bu sultān dahı āhire teşrif bunlar da pîr-dāşî Şeyh Süleymān Veliyyü’-d-dîñ Efendi’niñ ayağ ucunda türbe-i maḥşûşda⁹⁴ defn olunmuşlar. *Ḳaddesallāhu sırrahū*. Bu Sultāniñ fevtine iki târiḫ söylenmiştir.

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Alup kill-i terin deste⁹⁵ hezārān ḥüzn ile Fıṭnat

İderken fikr sāl-i rıḫleti târiḫini tenhā

Didi bu mışra ‘ ile nāsa i‘lān eyleyüp hātif

Ola Yahyā Efendi’niñ maḳarrı cennetü’l-mev’ā 1184

Moravî Şeyh Yahyā Efendi merḥūmuñ maḥdūm-ı ekremleri es-Seyyid eş-Şeyh el-Fāzıl ‘Abdü’ş-Şekūr Efendi ol târiḫde Yediḳule civārında el-Ḥāc Evḫadü’-d-dîñ [12b] Dergāh-ı şerifinde püst-nişin olan Seyyid Şeyh ‘Abdü’l-Kerîm Efendi üç nefer evlādlarını terk iderek bi-emrillāh fevt olup ol zamāniñ ekme-i meşāyih-i ‘izāmıñ intihāblarıyla⁹⁶ bā-fermān-ı ‘ālî-şān Nüre’-d-dîñ ḥānḳāh-ı şerifinde püst-nişin Şeyh Yahyā Moravîniñ maḥdūmı ‘ālim ü fāzıl eş-Şeyh ‘Abdü’ş-Şekūr Efendi mütevefā Şeyh ‘Abdü’l-Kerîm Efendi’niñ terk itdiği maḥdūmlarıña Seyyid ‘Abdü’ş-Şekūr diğeri Muştafā Muşliḫü’-d-dîñ ve yine diğeri Meḥemmed Celāle’-d-dîñ Efendi’lere olundığı Şehid Meḥemmed Paşa Tekyesi püst-nişinleri bu zevāt⁹⁷ların akrabālarındandır ki ḳuṭb Hüseyñ Efendi silsilesidir. Burada bir ṭaḳım nefsanî zātlar cenāb-ı Nüre’-d-dîñ el-Cerrāḫî ḥazretlerine ifk ü iftirā ile nā-lāyık sözler iderler imiş. ‘Acabā bu fi‘lde bu efkārda olan kimesneler yevm-i nedāmetde ḥayā itmezler mi gelem sözümize ba‘de ḥazret-i pîr Nüre’-d-dîñ el-Cerrāḫî āsitānesinde püst-nişin olan Şeyh Yahyā Moravî dār-ı beḳā idüp maḥdūm-ı mükerreri Şeyh Seyyid ‘Abdü’ş-Şekūr Efendi altıncı derecede āsitāne-i maḳām-ı Nüre’-d-dîñ’e teşrif itmişler peder-i vālaları Moravî Şeyh Yahyā Ḥazretlerinden tekmiḫ-i ṭariḫ idüp ve müstaḫlef olmuşlar.

⁹⁴ Nüşhada “maḥşûş” yazılmış.

⁹⁵ Nüşhada “Olup kilke terin hezārān ḥüzn ile Fıṭnat” şeklinde olan ilk mısırda vezin ve anlam sorunu olduğu için Fıṭnat Divanı’ndan (Çeçen, 1996, 292) kontrol edilerek düzeltildi.

⁹⁶ Nüşhada “intihāb” yazılmış.

⁹⁷ Nüşhada “وات زه” “وات زه” yazılmış.

Hzret-i Şeyh Seyyid ‘Abdü’ş-Şekür *ḳuddise sırrahū*

Müşārun ileyh ‘Abdü’ş-Şekür Efendi yalnız üç sene maḳām-ı irşād⁹⁸ ile muḳayyed olup sinni seksen toḳuza bālīg ve ‘ömrleri āḫir olmaḡla bu zāt-ı ‘ālī [13a]-ḳadr daḡı biñ yüz seksen yedi (sene 1187) tāriḡinde dār-ı beḳāya rıḡlet idüp ol maḳām-ı mübārekde türbe-i maḡşūşda⁹⁹ pederi şol cānibine defn-i ḡāk olmuşlar. *Ḳaddesallāhu sırrahū*.

eş-Şeyḡ el-Ḥāc İbrāḡim Eyyūbī Fethī

Yedinci derecede Eyyūb el-Enşārī *raḡī ‘anhū’l-Bārī* civārında Baba Hızır¹⁰⁰ Maḡallesinde vāḳı‘ Tımışvar¹⁰¹ defterdarı İbrāḡim Beg Mescidi imāmı ve tekyesi Şeyḡi ve Ser-ḡarıḡ-zāde¹⁰² ḡazretleriniñ eşher-i ḡulefālarından Ḥāfız Şeyḡ İbrāḡim Efendi tekye-i mezkūr¹⁰³ede zıkr ü tevḡid ve imāmet ḡizmet-i celīlesiyile meşḡul iken tāriḡ-i mezkūr¹⁰⁴da maḳām-ı ḡazret-i pırde seccāde-nişin olan mūmā ileyh Şeyḡ Seyyid ‘Abdü’ş-Şekür Efendi dār-ı beḳāya rıḡlet idüp mezkūr¹⁰⁵ Şeyḡ İbrāḡim Efendi āsitāne-i pıre naḡl ile ol Sultān daḡı seccāde-i irşād¹⁰⁶ ḡu‘ūd buyurmuşlar el-Ḥāc İbrāḡim Efendi deyü mu‘arrefdir. Bu sultān ol maḳām-ı ‘ālīde yedi sene mu‘ammer olup sinni vāşıl olduḡda bu zāt-ı şerīf dār-ı āḡirete teşrif ile bu daḡı türbe-i maḡşūş olan muvāceheniñ şol cānibine defn-i ḡāk¹⁰⁷ olmuşlar. *Raḡmetullāhi ‘aleyhi tāriḡ-i vefātı* sene 1194. [13b] Mūmā ileyh Ḥācī Şeyḡ İbrāḡim Efendi merḡūm olup yerine Ḳumrılı Mescide Şalı Dergāḡında seccāde-nişin-i irşād¹⁰⁸ olan Şeyḡü’ş-şüyūḡ Mevlānā Şeyḡ Meḡemmed el-Moravī āsitāne-i pır naḡl ile seccāde-i irşāda¹⁰⁹ ḡu‘ūd buyurmuşlar.

Mevlānā eş-Şeyḡi’ş-Şüyūḡ Meḡemmed el-Moravī

Sekizinci dereceki Ḳumrılı Mescid Tekyesi şeyḡi eş-Şeyḡ Meḡemmed el-Moravī ḡazretleri bu zāt-ı ‘ālī-ḳadr yedi sekiz yaşında bi’l-münāsebe Mora

⁹⁸ Nūshada “irşād” yazılmış.

⁹⁹ Nūshada “maḡşūş” yazılmış.

¹⁰⁰ Nūshada “حيدر” şeklinde okunduḡu gibi yazılmış.

¹⁰¹ Nūshada “Dımışvar” yazılmış.

¹⁰² Nūshada “zāde” yazılmış.

¹⁰³ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

¹⁰⁴ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

¹⁰⁵ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

¹⁰⁶ Nūsha “irşād” yazılmış.

¹⁰⁷ Nūshada “ḡāk” yazılmış.

¹⁰⁸ Nūshada “irşād” yazılmış.

¹⁰⁹ Nūshada “irşād” yazılmış.

tarafından der-i sa‘ādete gelüp cenāb-ı Ser-ṭarīk-zāde¹¹⁰niñ evlādı olmadığı cihetle bu şabı Mehemmed’e meyl ü muḥabbet ve evlād maḳāmında taḫt-ı terbiye ve mekteb ile uşūl-i ‘ilm-i şerīfe teşvīk ve Qur‘ān-ı ‘azīmü’ş-şānı ta‘līm ve ‘ilm-i ‘Arabiyyātı taḫşīl ile ma‘ān müşārun ileyh Ser-ṭarīk-zāde¹¹¹ efendimizden aḫz u bey‘at ile yed-i tevbeyle mālīk olup ‘ilm-i şerīf ile ma‘ān seyr ü sülūk-ı ṭarīkat-ı ‘aliyyeye rāḡbet ile ḳadr-i ‘ālīleri gün-be-gün zāhiren vü bāṭinen ma‘mūr ba‘de müşārun ileyh Ser-ṭarīk-zāde¹¹² cenāblarından ḫilāfet ü icāzet du‘āsına nā‘il [ve] mālīk ba‘de Ser-ṭarīk-zāde¹¹³ Efendi merḫūmuñ āsitāne-i ḫazret-i pīre naḳl ile seccāde-i pīre ḳu‘ūd idüp Ḳumrılı Mescide nām-ı ‘ālīlerine olan Şalı Dergāh-ı şerīfini evlād-ı ma‘nevisi ki eş-şeyḫi’ş-şüyūḫ el-Moravī Mehemmed cenāblarına terk ve ḳaşr-ı yed buyurmuşlar. Bu zāt-ı şerīfiñ zamān-ı meşīḫatlerinde ki biñ yüz ṭoḳsan altı Balat ḫarīk-ı kebīrinde āsitāne-i ḫazret-i Nūre’d-dīn muḫterīk¹¹⁴ olup ba‘de müceddeden evvelki resm-i ‘atīk üzere inşāsına şeyḫ ḫazretleri muvaffaḳ olmuşlar. 1196. Üç ‘aded tārīḫ ḫānḳāh-ı şerīfiñ tecdīdine [14a] levḫa ile āvīze olmuş taṭvīl olmasun için ḳaşıde-i tārīḫ taḫrīr olunmadı.

Vesīmā düşdi bā-tevfīk tārīḫ-i itmāmı

Ne ḫüb¹¹⁵ dergāh-ı Nūre’d-dīn Cerrāḫ behr-āsā¹¹⁶

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Çıḳup bir çilekeş tā ki Vesīmā didi tārīḫin

Zihī resm-i nevin-i Dergāh-ı Nūre’d-dīn Cerrāḫi

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Vesīmā düşdi yā Ḥayy bu muşarra‘ tārīḫ itmāmı

Yapıldı bī-‘adīl tecdīd olup dergāh-ı Nūre’d-dīn

Āsitāne-i maḳām-ı Pīr’deñ geçeñ a‘izze-i kirāmıñ ‘adedlerini beyān ile ḳaşıde olmaḳ üzere Ḥāce Neş’et Efendi’niñ manzūmesi

¹¹⁰ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹¹¹ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹¹² Nūshada “zāde” yazılmış.

¹¹³ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹¹⁴ Nūshada “muḫterīk” yazılmış.

¹¹⁵ Nūshada “ḫüb” yazılmış.

¹¹⁶ Beytin vezni çıkmamaktadır.

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]
 Hānķāh-ı Şeyh Nūre’d-dīn Cerrāhī gel kıl dil-küşād
 Ol ʔariķ-i Hālvetiyyeden bir kıl itdi ictihād
 Mekteb-i ‘irfāndan ders almış ledün ‘ilminden ol
 Küntü kenz sırr-ı haķķdan söyledi çün vāridāt
 ʔuṭb-ı ‘ālemsin nesl-i Ebū ‘Ubeyde ibnü’l-Cerrāh¹¹⁷
 Cerh iderdi ķalbleri kılurdu ğamdan āzād¹¹⁸
 ‘Ālemiñ müşkillerini fetḥ itdi şol ķuṭb-ı zamān
 Pıřğāhına gelen olurdu ğamdan çün āzād¹¹⁹
 Ser-ḥalife Şeyh Süleymān pūsta iclās eyledi
 Mürşid-i kāmil idi hem ehl-i ḥāl şeyḥü’l-‘ibād
 İğci Şeyh Meḥemmed Hüsāme’d-dīn oturdu hem bir zamān(1158)
 Zıkr ü tevḥide müdām hem zühd¹²⁰ ü taķvāsı ziyād
 Hāzret-i Şeyh Ser-ṭariķ-zāde¹²¹ Meḥemmed Emīn sene 1168
 ‘Ārif-i billāh u çoķ nāsı eyledi irřād¹²²
 Ehl-i tefsīrdir fuḥūlde hem ‘aziz-i muḥteřem¹²³
 Çoķ kişi feyz aldı tāc giydi budur şeyḥü’l-fu’ād
 Şeyh Seyyid ‘Abdü’l-‘aziz eyleyüp pūst-ı kıyām 1172
 Moravi Yaḥyā Efendi geldi ‘ālem oldu řād 1174
 Şeyh Yaḥyā-zāde¹²⁴ Şeyh ‘Abdu’ş-Şekūre geçdi pūst
 Feyz-i Hāķ’dan ḥiřře-dār olmuş oldur řāhib-i evrād 1174

¹¹⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

¹¹⁸ Nūshada “āzād” yazılmış.

¹¹⁹ Nūshada “āzād” yazılmış.

¹²⁰ Nūshada “zühd” yazılmış.

¹²¹ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹²² Mısra vezne uymamaktadır.

¹²³ Nūshada “muḥteřem” yazılmış.

¹²⁴ Nūshada “zāde” yazılmış.

Şeyh Hâcî İbrâhîm Efendi münzevî bir zât¹²⁵ idi
 Ehl-i tevhîd ehl-i hâl ihlâşla rûhuñ eyle şâd
 Şimdi şâhib-püst olan Şeyh Mehemmed Moravî
 Ma'nevî evlâdıdır oldı yüzünden ber-murâd
 Şeyh bir zibâ durur Şeyh Mehemmed goncası
 Zâhir ü bātında şeyhdir Hakk ide 'ömrüñ ziyâd
 Bâni-i şâni olup yaptı tevhîd-hâneyi
 Şeyh Mehemmed Moravî eyledi ma'mûr-âbâd 1201

Sene 1187 târihinde bi-emr veliyü'n-ni'ami mahrûsa-i Ğalaṭa'ya muzâf Kâsım Paşa'da defn-i hâk¹²⁶-i 'ıtr-nâk pîr-i ṭarîkat kûṭbu'r-rabbâni cenâb-ı ḥazret-i şeyh [14b] Mehemmed Hüsâme'd-dîñ 'Uşşâkî el-Halvetî *kaddase sırrahu'l-Bârî* âsitânelerine müşârun ileyh Nüre'd-dîñ âsitânesi Şeyh Mehemmed Moravî Efendi'niñ vekâletlerinde pençşenbe günü muḳâbele-i şerîfden çend sâ'at aḳdem iki erbâb-ı diḳkat teşrif idüp cenâb-ı Ḥazret-i Şeyh Mehemmed Moravî'den beynehümâlarında mübâḥaşe¹²⁷ itdikleri 'aşḳ-ı mecâzla 'aşḳ-ı ḥaḳîḳi uzun uzadı bir su'âldir şöyle su'âl itdiklerinde şeyh-i müşârun ileyh ḥazretleri şeyhâne ol meclisde olan zevât¹²⁸lar cümleten memnûniyyet tezâyüd ile tebeddül olup ve ol iki zevâtlarıñ şeyh ḥazretleriniñ cevâb-ı sâfiilerine kâni' olduklarını Vehbî-i merhûm *Şevḳ-engîz-nâm* kitâbına kayd eylemiş bu faḳîr daḳı bu kışşayı teberrûken bu maḥalle tahrîr eyledik. Şeyh-i müşârun ileyhiñ tercüme-i aḥvâlini beyân iderek Hâce Neş'et Efendi merhûm ve Ğalaṭa Mevlevî-hâne şeyhi Ğâlib Efendi daḳı Şeyh ḥazretleriniñ vefâtlarına iki târiḳ manzûm olarak tanzîm itmiş oldukları

Hâce Neş'et
 Ola rûḥ-ı mübârek hürrem
 Ḳaddesallâhu sırrahu'l-ekrem 1209
 [fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]
 Gevherî eşkile Ğâlib yazdılar târiḳhini

¹²⁵ Nüşhada "zâd" yazılmış.

¹²⁶ Nüşhada "hâk" yazılmış.

¹²⁷ Nüşhada "mübâḥase" yazılmış.

¹²⁸ Nüşhada "zevât" yazılmış.

Şeyh Mehemmed çekdi cismin çille-i medfende hayf 1209

Pederim veliyyü'n-ni'cimetim Şeyh Mehemmed Şākir Efendi hazretleri Fethiyye Medresesinde ders ile meşgûl iken biñ yüz toksan yedi hudūdında hazret-i pîr Nüre'd-dîñ el-Cerrāhî *kuddise sırrahū* efendimiz cenāblarınıñ āsitāne-i feyz-penāhlarında seccāde-nişin-i irşād olan şeyhü'ş-şüyüh müşārun ileyh eş-Şeyh Mehemmed el-Moravî hazretlerinden aḥz-ı bey'at ve seyr [ü] sülük ile 'ilm-i zāhir ü 'ilm-i bāṭın ile meşgûl bir müddetden soñra Şeyh Mehemmed el-Moravî Cenāblarınıñ 'ömrleri āhire reside ki altmış ile yetmiş mā-beynindeki 67 sinne bāliḡ olup bi-emrillāhi te'ālā dār-ı beḳāya teşrif (sene 1209) ol maḳām-ı 'ālīde türbe-i şerīfde Şeyh Yahyā Moravî hazretleriniñ ayaḡ ucına defn-i ḥāk¹²⁹-i 'ıtr-nāk olmuşlar. *Raḥmetullāhi 'aleyhi*. Ol maḳām-ı mübāreke ḥālî¹³⁰ ve ḥidmet-i 'aliyye-i pîrān mu'aṭṭal ḳalmasun içün İstanbul'da [15a] Silivri ḳapusu civārında Ḳaragöz Mehemmed Paşa çeşmesi ittişālinde Sa'dullāh Çavuş Mescidi ve dāḥilinde Zerdecî-zāde¹³¹ Şeyh Hüseyñ Efendi zāviyesinde püst-nişin olan zikri sebḳat itmiş idi. Merḥūm İgci Şeyh Mehemmed Hüsāme'd-dîñ'in ḫalīfesi yüz on beş yaşında.

eş-Şeyh el-Hāc 'Abdu'r-raḥmān Hilmî

Toḳuzuncı dereceki bu zāt-ı şerīf Yediḳule debbāḡ eşnāfınıñ şeyhleri iken mezkūr¹³² Sa'dullāh Çavuş imāmı Zerdecî-zāde¹³³ eş-Şeyh Hüseyñ Efendi merḥūmuñ dāmādi olup ol tārīḫde bi'l-münāsebe Nüre'd-dîñ el-Cerrāhî ḥāñḳāh-ı şerīfde püst-nişin olan İgci Şeyh Mehemmed Hüsāme'd-dîñ Hazretlerinden aḥz-ı ṭarīḳat idüp ba'de zamān izñ ü icāzet du'āsına nā'il olmuşlar ba'de ḳā'in¹³⁴ pederi biñ iki yüz tārīḫinde yerine imām ve zāviyedār olup ba'de biñ iki yüz toḳuz tārīḫinde Moravî Şeyh Mehemmed Efendi vefātında āsitāne-i maḳām-ı Nüre'd-dîñ el-Cerrāhîyye naḳl ile bu zāt-ı şerīf yüz yaşını mütecāviz ber-murād olmuşlar müşārun ileyh daḥı bir müddet ol maḳām-ı 'ālīde zikr ü tevḫid ile müdāvim iken sene 1215 tārīḫinde 'alā-rivāye sinni yüz on beş olduğunu imā iderek 'ömrleri āhire reside olmaḡla dār-ı āhirete teşrif ḥāñḳāh-ı 'ālīde ṭarīḳa ḳarīb türbe-i şerīf dāḥilinde defn-i ḥāk¹³⁵ olmuşlar. Ṭavīlü'l-ḳāme dā'imā şā'im fuḳarāya iḥsān u in'āmı mebzül bir zāt-ı şerīf imiş. *Raḥmetullāhi 'aleyhi*.

¹²⁹ Nüşhada "ḥāk" yazılmış.

¹³⁰ Nüşhada "ḥālî" yazılmış.

¹³¹ Nüşhada "zāde" yazılmış.

¹³² Nüşhada "mezkūr" yazılmış.

¹³³ Nüşhada "zāde" yazılmış.

¹³⁴ Nüşhada "ḳā'in" yazılmış.

¹³⁵ Nüşhada "ḥāk" yazılmış.

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Çıkup bir gerçek erenler söyledi tārīhini¹³⁶

Merķadi züvvāre oldı cilve-gāh-ı ‘āşıkān sene 1215 [15b]

eş-Şeyh Mehemmed Şādık Efendi

Onuncı derecede

Ķāzī Çeşmesi kırbunda merhūm Şeyhü'l-islām Dürri¹³⁷-zāde¹³⁸ konağı karşıısında İgci Şeyh Mehemmed Hüsām Efendi’niñ dergāh-ı şerifi pūst-nişini Şeyh Mehemmed Sa‘de’-d-din Efendi hulefālarından eş-Şeyh Mehemmed Şādık Efendi hāzretleri mezkūr¹³⁹ Şeyh ‘Abdu’r-Rahman Efendi vefātında yerine āsitāne-i maķām-ı pīre seccāde-nişin olup ‘ömrleri āhıre resıde olup bir sene ol maķām-ı ‘ālīde irşād ile muķayyed iken (sene 1214) dār-ı āhırete teşrif idüp ol maķām-ı ‘ālī olan türbe-i maḥşūşda¹⁴⁰ defn olmuşlar. Sinn-i şerifi bālig olmuşlar dā’imā zeytün cekerdigi tesbīh i‘mālıyla ta‘ayyüş buyurırlar imiş. *Rahmetullāhi ‘aleyhi*.

el-Hāc eş-Şeyh Muştafā Efendi:

On birinci derece bu zāt-ı şerif Edirne kapısı¹⁴¹ civārında ‘Acı Çeşme mahallesinde vākı‘ Ser-ṭarīķ-zāde hālifesi es-Seyyid Şeyh Hālıl Nizāmī Efendi hālifesi Şeyh el-Hāc Muştafā Efendi ki ‘azizleri olan Hālıl Nizāmī Efendi’niñ vefātından soñra Nizāmī Tekyesine pūst-nişin olup ba‘de zamān Nüre’d-din āsitānesi Şeyhi mezkūr¹⁴² Şeyh Mehemmed Şādık Efendi vefātlarından soñra maķām-ı hāzret-i Nüre’d-din’e[16a]Seccāde-nişin olup ba‘de bunlar da ‘ömrleri āhır ve sinn-i şerifi _____¹⁴³ vāşıl olarak dār-ı beķāya rıḥlet idüp bunlarda ol maķām-ı şerifde türbe-i ‘ālīde defn-i hāk¹⁴⁴ olmuşlar. *Rahmetullāhi ‘aleyhi*. Tārīḫ-i vefātları sene 1219.

Fāzılı’ş-Şeyh Mehemmed Emiñ Efendi:

On ikinci dereceki bu zāt-ı ‘ālī-ķadr evā’il-i hālinde talebe-i ‘ulūmdan olup silk-i ‘ulemāya dāhil ve zümre-i müderrisine vāşıl olarak liyāķat-ı kemāllerine

¹³⁶ İlk tefile vezne uymamaktadır.

¹³⁷ Nüşhada “دوری” yazılmış.

¹³⁸ Nüşhada “zāde” yazılmış.

¹³⁹ Nüşhada “mezkūr” yazılmış.

¹⁴⁰ Nüşhada “maḥşūş” yazılmış.

¹⁴¹ Kelime nüşhada iki kere yazılmış.

¹⁴² Nüşhada “mezkūr” yazılmış.

¹⁴³ Nüşhada bu kısım kırmızı çizgi ile çizilmiş ve boş bırakılmıştır.

¹⁴⁴ Nüşhada “hāk” yazılmış.

göre *taşra*¹⁴⁵ *hükümet-i şer‘iyyesinde hayl[i]*¹⁴⁶ *zamān istiḥdām*¹⁴⁷ iken kendüleriniñ *ṭariḳ-i şūfiyyeye meyl ü muḥabbetleri tezāyüd idüp ol zamāniñ aṣlah-ı mevcūdlarından Ƙumrılı Mescid dergāhında püst-nişin-i irşād*¹⁴⁸ olan *Mevlānā eş-Şeyḫ Meḥemmed Moravī ḥazretlerinden aḥz-ı bey‘at idüp hayl[i]*¹⁴⁹ *zamān sa‘y-ı sülük ile meşgūl elbās-ı tāc [u] hırka ile izn ü icāzet du‘āsına nā‘il nūrun-‘alā-nūr olup ba‘de şeyḫ-i müşārūn ileyh ḥazretleri mu‘in olmaḳ cihetiyle mūmā ileyh Şeyḫ Emīn Efendi ḥazretlerini ser-ṭariḳlik ḥidmet*¹⁵⁰-i celilesiyle cihet-i ma‘neviyye olarak kendülere elṭāf-ı ilāhiyye olup ba‘de şeyḫ-i kāmilleri olan Şeyḫ Meḥemmed el-Moravī ḥazretleri Nūre‘d-dīn el-Cerrāḫī Efendi‘miziñ āsitāne-i ‘aliyyelerine (sene 1219) naḳl ile seccāde-i irşād¹⁵¹ a ḳu‘ūdları ve vuḳū‘ bulmaḡla mūmā ileyh Ser-ṭariḳ Şeyḫ Fāzıl Emīn Efendi daḡı ol maḳām-ı ‘ālīde (sene 1219) māh iki seccāde-nişin olup bu sultāniñ daḡı ‘ömr-i şerifi sinni 75’e vāşıl olarak dār-ı beḳāya rıḡlet idüp yine ol maḳām-ı ‘ālīde türbe-i şerif dāḡilinde ‘azizleri olan Şeyḫ Meḥemmed el-Moravī ḥazretleriniñ ḳademleri ṭarafına defn-i ḡāk¹⁵² olmuşlar. Tāriḡ-i vefātları (sene 1220) bu zāt-ı şerifiñ [16b] ibtidā ṭariḳat-ı ‘aliyye-i şūfiyye intisābına sebep kendüleriniñ tevellūd itmiş oldukları ḡāne¹⁵³-i ‘ālileri Ƙumrılı Mescid’de muḳaddemā kendüleriniñ püst-nişin oldukları Ser-ṭariḳ-zāde¹⁵⁴ cenāblarınıñ Şalı Tekyesi ḳarşusunda olmaḳ ḡasebiyle ḡin-i taḡşilleri zamānında cenāb-ı Ser-ṭariḳ-zāde¹⁵⁵ niñ yed-i bey‘atlarıyla müşerref ‘ilm-i zāhir ü ‘ilm-i bāṭın ile taḡşil ve kesb-i kemāl ba‘de zikri mesbūḳ *Mevlānā eş-Şeyḫ Meḥemmed el-Moravī ḥazretlerinden aḥz-ı feyz-i ilāhiyye’e nā‘il olarak izn ü icāzet du‘āsına nā‘il-i Rabbāni olmuşlar ṭavilü’l-ḳāme*¹⁵⁶ ve mücerredü’l-hāl ḡāyet celb-i ḳulūba mālīk bir zāt-ı ‘ālī-ḳadr imiş. Moravī Meḥemmed Efendi ḥazretleri dār-ı beḳā idüp pederim ve mürşidim efendim ḥazretleri bu Şeyḫ Emīn Fāzıl

¹⁴⁵ Nūshada “” yazılmış.

¹⁴⁶ Nūshada “ḡayl” yazılmış.

¹⁴⁷ Nūshada “istiḡdām” yazılmış.

¹⁴⁸ Nūshada “irşād” yazılmış.

¹⁴⁹ Nūshada “ḡayl” yazılmış.

¹⁵⁰ Nūshada “ḡidmet” yazılmış.

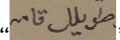
¹⁵¹ Nūshada “irşād” yazılmış.

¹⁵² Nūshada “ḡāk” yazılmış.

¹⁵³ Nūshada “ḡāne” yazılmış.

¹⁵⁴ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹⁵⁵ Nūshada “zāde” yazılmış.

¹⁵⁶ Nūshada “” şeklinde yazılmış.

hazretlerinden fürû‘ât-ı esmâ-i şerîflerini tekmiil itmişlerdir. *Rahmetullâhi ‘aleyhim ecma‘în.*

eş-Şeyh es-Seyyid Mehemmed ‘Ārif Dede İbn ‘Abdü’ş-Şekür:

On üçüncü dereceki zikri mesbûk Nûre’d-dîñ el-Cerrâhî âsitânesinde muqaddemâ püst-nişîn olan Şeyh ‘Abdü’ş-Şekür hazretleriniñ maḥdûmı eş-Şeyh es-Seyyid Mehemmed ‘Ārif Dede Efendi pederleriniñ ḥîñ-i vefâtlarında kendüleri bâb-ı ‘âlî mühimme kâlemi ketebesinden olup ba‘de zamân tersâne-i ‘âmirde havz emîni olup bir müddet ḥidmet-i celîle ile me‘lûf iken ol târiḥde Nûre’d-dîñ el-Cerrâhî âsitânesinde seccâde-nişîn-i irşâd¹⁵⁷ olan eş-Şeyh Mehemmed Fâzıl Emîñ Efendi ‘ömrleri âḥire resîde olup dâr-ı bekâya rıḥlet idüp [17a] maḥlûlından bu sultân daḥı ol maḥâm-ı ‘aliyye püst-nişîn olarak ber-murâd olmuşlar bu zât vasaṭü’l-kâme gâyet zarîf nefesleri mü‘eşşir¹⁵⁸ gâyet fuḥarâ vü zu‘afâya mürüvveti mebzûl sinni 49’a vâşıl olup ‘ömrleri âḥire resîde olarak bi-emrillâhi te‘âlâ dâr-ı bekâya rıḥlet bunlarda ol maḥâm-ı ‘âlîde türbe-i şerîf dâḥilinde cenâb-ı pîr efendimiziñ birâderi hazret-i Şeyh İbrâhîm Efendi’niñ şol cānibine defn-i ḥâk oldılar. *Rahmetellâhi ‘aleyhi.* Târiḥ-i vefâtı (sene 1238) gâyet liḥyeleri aḳ ve zekâvet¹⁵⁹de nâdirü’l-vücûd bir zât-ı müstakîmü’l-eṭvâr ve bu zâtıñ ‘ilmi lâḥîḳ olmadan gerek kendü ṭariḳinden ve gerek sâ‘ir ṭariḳden olsun hiç kimesneye dergâḥ tevciḥ olmaz idi. Ve bu zâtıñ zamânında ve bu faḳiriñ ḥîñ-i şabâvetim ki dört yaşında olduğım ḥasebiyle ḥâñkâh-ı ‘âlîniñ cümle ḳapısı ve miḥrâbıñ maḥalli ve tevḥîd-ḥâne¹⁶⁰niñ aḥşâb ḳubbesi yıldız ile müzeyyen olması gibi şeyleri ḥâlâ ḥayâlimde ḳalmışdır. Biñ iki yüz otuz üç târiḥinde Cennet-meḳân Ġâzî Sultân Maḥmûd Ḥân-ı Şâñî hazretleri Dervîş Paşa’nıñ idâresiyle ḥâñkâh-ı şerîfiñ müceddeden ta‘mîr ve inşâsına irâde idüp semâ-ḥâne-i şerîf eski maḥallinden hedm ile türbe-i şerîfe muttaşıl oldu ve kifâyet miḳdârı fuḥarâniñ it‘âm-ı ta‘âmına zamm¹⁶¹ olup ve fuḥarâ vü zu‘afâ mesrûr u dilşâd olarak maḥâm-ı hazret-i Nûre’d-dîñ el-Cerrâhî nûrun-‘alâ-nûr oldu. *Rahmetullâhi ‘aleyhi.* Eyyübü’l-Enşârî civârında Arpa Emîni çeşmesi ḳurbunda defterdâr İbrâhîm mescidi tekyesi şeyḥi eş-Şeyh Mehemmed Memiş dîvânında Tevfîḳ maḥlaşıyla ma‘rûfdur. Bu maḥâm-ı ‘âlîniñ tecdîdine on sekiz mışrâ‘ bir ḳaşıde inşâ itmişdir.

[mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün]

¹⁵⁷ Nûshada “irşâd” yazılmış.

¹⁵⁸ Nûshada “mü‘essir” yazılmış.

¹⁵⁹ Nûshada “zekâvet” yazılmış.

¹⁶⁰ Nûshada “ḥâne” yazılmış.

¹⁶¹ Nûshada “zamm” yazılmış.

Didi **Tevfik** ola ismi Hâmid beyitine târih
 Hâmid ismiñ ço şādān ola pîrānıñ ervāhı (Sene 1233)
 Târih-i Vefâtı Sene 1238
 [fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün]
 Sırrını taqdis idüp ‘Ārif Dede hâzerātınıñ
 Hâzret-i Hâk medfeniñ pür-nür ide pür-ziyâ

Muqaddemâ kendüleri bâb-ı ‘âlî mühimme oṭası hulefâlarından iken birâderi medîne-i Üsküdâr’da Qaraca Aḥmed qurbunda Şeyḥ Hâfız İsmâ‘îl *kuddise sirrahū* Tekyesi Şeyḥi Zeyne’l-‘Ābidîn [17b] el-Ma‘rûf bi-Dervîş Efendi ki Vâlide-i ‘Atîk qurbunda Kapu Ağası Cāmi‘-i Şerîfi imâmı iken birâderi Dede Efendi merḥumuñ vâsiṭasıyla müstaḳillen bir vaqfiyye-i şerîf bir bâb şeyḥ süknâsı ve bir bâb berber dükkânıyla bir miqdâr vazîfe ta‘yîn ile mûmâ ileyh eş-Şeyḥ Zeyne’l-‘Ābidîn Efendi şaḡîr maḥdûmı es-Seyyid ‘Abdu’l-‘azîz Efendi ‘uhdesine meşîḥat-ı mezkûr¹⁶²eyi tevciḥ itdirüp kendüleri cāmi‘-i şerîfde imâm oldukları hâlde pençsenbe günleri erkân-ı Nûre’d-dîñ el-Cerrâḥi el-Ḥalvetiyyeyi ba‘de’ş-şalâti’z-zuhrı edâdan soñra icrâ-i âyîn-i şerîf iderek nice müddet ol Cāmi‘-i Şerîfde imâmet ve hitâbet ile ve zîkr-i tevḥîd ile meşḡûl ba‘de edâ-yı imâmet ve edâ-yı zîkr ü tevḥîd ile cāmi‘-i şerîfde maḥdûm-ı ekremi olan Seyyid ‘Abdü’l-‘Azîz Efendi kesb-i liyâkat itmiş olduklarından peder-i ekremi eş-Şeyḥ Zeyne’l-‘Ābidîn Efendi ‘âzim-i beyt olup ba‘de edâ-yı Hacc-ı şerîfden soñra be-emr-i te‘âlâ ecel-i mev‘ûdlarıyla (sene 1235) târiḥinde dâr-ı beḳâyâ rıḫlet idüp Mekke-i Mükerrreme’de defn-i ḥâk-i ‘itr-nâk olmuşlar. Medîne-i Üsküdâr’da Qaraca Aḥmed Cāmi‘-i Şerîfi taraf-ı yemîni olan yol kenârında tâc-ı şerîf ile ‘alâmetleri el-yevm mevcûd pederleri Hâzret-i Şeyḥ ‘Abdü’ş-Şekûr Efendi hâzretlerinden müstaḥlef olmuşlardır. *Raḥmetullâhi ‘aleyhi*.

es-Seyyid eş-Şeyḥ ‘Abdu’l-‘Azîz Efendi

On dördüncü dereceki zîkri mesbûk Nûre’d-dîñ el-Cerrâḥi âsitânesi püst-nişîni [18a] Dede Efendi merḥumuñ birâder-zâde¹⁶³si ve Kapu Ağası imâmı es-Seyyid ‘Abdu’l-‘Azîz Efendi ki pederleri eş-Şeyḥ Zeyne’l-‘Ābidîn Efendi’niñ dāmâdlarından ‘ammîleri olan Dede Efendi’niñ taht-ı terbiyesinde olup kesb-i kemâl ile meşḡûl olarak dâ‘imâ du‘â-yı ḥayriyyesine nâ‘il ve tariḫiniñ ricâlini

¹⁶² Kelime nüshada “mezkûr” şeklinde yazılmıştır.

¹⁶³ Nüshada “zâde” yazılmış.

kendüsinden hoşnūd¹⁶⁴ ve cemī'-i ʔarıķ-i 'aliyyeniñ ricālını memnūn gāyet edib ü fetānet şāhibi ve ʔavilū'l-kāme ve Üskūdārī Ḥāzret-i Hāşim Efendi sülāle-i ʔāhirelerinden oldukları cümle 'indinde müselleme gāyet hoş şoḥbet ve kelāmları ve nefesleri mü'eşşir¹⁶⁵ 'ulemā ve vūkelā 'indinde maḳbūl ü merġūb pederim ḥāzretleri Anaṭolı ʔavaġında iskān itmek cihetiyle ol tārīḫde pederim ḥāzretleriniñ 'uhdelerinde olan ʔımırılı Mescid Dergāhında vekālet ile Şalı günleri muḳābele-i şerīfi icrā iderler idi. Ve yine taḫşil-i kemālden gerü ʔalmayup feyz-i Rabbāniyye müterakḳıb ve 'Ammişi Dede Efendi'den aḫz-ı ʔarıķat ba'de izn ü icāzet du'āsına nā'ıl olup biñ iki yüz oṭuz sekiz tārīḫinde 'ammileri olan Nūre'd-din el-Cerrāḫī āsitānesinde seccāde-nişin olan Dede Efendi bi-emrillāhi te'ālā dār-ı bekāya rıḫlet idüp müteveffā müşārun ileyh Dede Efendi'niñ şulb-i kebir-i maḫdūmı Seyyid Yahyā Efendi ol tārīḫde şūrīde-mizāc ve ʔarıķ-i 'avāmda olmaḳ mülābesesiyle ol maḳām-ı 'ālī ki āsitāne-i ḥāzret-i pīr-i mūmā ileyh Yahyā Efendi'ye tevciḫ olmayup müteveffā Şeyḫ Dede Efendi'niñ birāderi ki Şeyḫ Zeyne'l-'Ābidin Efendi'niñ maḫdūm-ı ekremi Seyyid 'Abdü'l-'Aziz Efendi'ye cümle meşāyih ḥāzerātlarınıñ ḥüsn-i teveccühleri kendüsünde ser-māye oldıġı āşikār olup 'ammileri Dede Efendi merḫūmdan münḫal olan maḳām-ı ḥāzret-i pīriñ seccāde-i şerīfe iclās idüp ol maḳām-ı mübārekeye pūst-nişin oldı. ʔavil kāme ʔırca lihyeli beşüşü'l-vech dā'imā ihvānına ḥayr ile me'lūf ve saḫi ʔabī'at ve 'ilm-i 'Arabiyyāta vāḳıf gāyet müsikī-şinās¹⁶⁶ ve rik'a ʔahriri pek a'lā idi. Dā'imā maḳāmlarında ʔu'ūd ile eger da'vet ile bir maḫalle giderler ise yine gelüp ḥānkāh-ı 'ālīşinde ʔu'ūd [18b] idüp nice āsār¹⁶⁷-ı celīle ile āsitāne-i maḳām-ı ḥāzret-i pīr efendimiziñ rūḫāniyyet-i 'aliyyesiyle tezyin ve fuḳarāniñ iṭ'am-ı ʔa'āmiyelerine zamm¹⁶⁸ ve mā'-i leziz¹⁶⁹ müceddeden yollarınıñ yeñiden i'mārına ġayret idüp ḥānkāh-ı şerif yeñiden ḥayāt buldı. Ġāzi Sultān Maḫmūd-ı Şāni ḥāzretleri (sene 1246) tārīḫinde teşrifleriniñ vuḳū'ı bu dā'ileri pederim Şeyḫ Şākir Efendi cenāblarından aḫz-ı bey'at idüp biñ iki yüz kırık altı ḫudūdında maḳām-ı ḥāzret-i pīrde şāhib-i ḫücre olup ol maḳām-ı 'ālīde min-ġayr-ı liyāḳat imāmet ve türbe-i şerif ḫidmet¹⁶⁹-i 'āliyesinde oldıġım esnāda¹⁷⁰ def'a yine sultān-ı müşārun ileyh ḥāzretleri (sene 1244) tārīḫinde teşrif-i şāhāne vuḳū' bulup fuḳarā vü zu'afāya mebzūl olarak cümle-i fuḳarā vü dervişāni mesrūr eyledi. Ve yine ġāzi-i müşārun

¹⁶⁴ Nūshada “hoşnūd” yazılmış.

¹⁶⁵ Nūshada “mü'essir” yazılmış.

¹⁶⁶ Nūshada “şināz” yazılmış.

¹⁶⁷ Nūshada “āsār” yazılmış.

¹⁶⁸ Nūshada “zamm” yazılmış.

¹⁶⁹ Nūshada “ḫidmet” yazılmıştır.

¹⁷⁰ Nūshada “esnā” yazılmış.

ileyh hazretleri āsitāne-i hazret-i pīre teşrif-i hümāyūnları olduğu yine diğere ġāzi-yi müşārun ileyh hazretleri maḳām-ı cenāb-ı pīre teşrif-i şāhānesi (sene 1247) tārīhinde vuḳū‘ı diğere yine Top-ḫāne-i ‘āmire civārında Fındıklı Dergāh-ı şerifinde bā-irāde-i pādīşāhī Mi‘rāciyye-i şerif cem‘iyyeti muşammem olmağla ol cem‘iyyet-i şerife müstakillen bā-irāde-i pādīşāhī Nūre‘d-dīn el-Cerrāhī āsitānesi pūst-nişini Şeyḫ ‘Abdü’l-‘Aziz Efendi kırk ‘aded fuḳarā vü ḫulefāsıyla ma‘ān ol gün Dergāh-ı Fındıklıda ba‘de şalāt-ı zuhrı edā ba‘de’l-Mi‘rāciyye-i şerif du‘ā vü ūşenādan soñra pādīşāh-ı ‘ālem-penāh hazretleri ol meclis-i şerifde daḫı ber-ā-ber ḳafes-i hümāyūnlardan ol meclis-i ‘āliyyeyi ziyāret ba‘de’z-zıkr [ü] du‘ā vü ūşenādan soñra Ġāzi Sulṫān Maḫmūd-ı Ūāni hazretleri sarāy-ı hümāyūnlarına teşrifere rağbet buyırdı ol gün ki meşāyih ü ḫulefā vü dervişān ve nice fuḳarālara daḫı başḳa başḳa iḫsān-ı şāhāne mebzül idi ki ḫattā pederim efendim cenāblarına müstakillen beş yüz ġurūş bir çıḳuñ iḫsān-ı şāhāne oldu. *Raḫmetullāhi ‘aleyhim ecma‘in*. Bu tārīh ki sene 1250 [19a] Şa‘bān-ı Şerifiñ on toḳuzuncı günü vāḳı‘ olduğu bu maḫalle ḳayd olındı. Ve yine diğere sene 1251 evāsıtında pādīşāh-ı müşārun ileyh Ġāzi Hazretleri āsitāne-i maḳām-ı hazret-i pīr efendimize teşrif-i hümāyūnları ‘aḳıbinde maḳām-ı hazret-i pīr efendimiziñ müceddeden inşāsına ve ittīşālinde vāḳı‘ Şekerci el-Ḥāc Ḥalīl Ağa’niñ mutaşarrıf olduğu menzilinı ḫānḳāh-ı ‘āliñiñ şeyḫlerine süknā olmaḳ üzre mübāya‘a olmasını irāde-i pādīşāhī ta‘alluḳ menzil-i mezkūr¹⁷¹ ol tārīhde ṫaraf-ı evḳāf-ı hümāyūndan kırk biñ ġurūşa mübāya‘a olup ḫānḳāh-ı şerife ilāve ile evḳāf-ı hümāyūn nāzırı devletlü Ḥasıb Paşa hazretlerine irāde-i pādīşāhī ile ḫānḳāh-ı ‘āliñiñ küşādına ruḫşat buyurulup (sene 1252) āsitāne-i maḳām-ı pīriñ küşādı tārīh-i mezkūr¹⁷² da vāḳı‘ olup ol gün teşrif-i hümāyūn ve Mi‘rāc-ı Şerif ḳırā’atı ba‘de devrān u ḳu‘ūd zıkr-i şerifi ba‘de pādīşāh-ı ‘ālem hazretlerine du‘ā vü āmin şadāları ‘arşü’r-raḫmāna ‘urūc iderek ol cem‘iyyet-i ‘āli ḫitām bulup ol gün du‘āyı çehārşenbe ḳurbunda Murād Monlā Tekyesi şeyḫi Şeyḫ el-Ḥāc Meḫammed Murād Efendi hazretlerine irāde olmuşdı ba‘de’d-du‘ā Şeyḫ Meḫammed Murād Efendi hazretlerine müstakillen ‘aṫiyye-i şāhāneden başḳa bir boğça iḫsān ve nice fuḳarā vü zü‘afāya daḫı iḫsān-ı şāhānesi mebzül olarak ġerüye ‘avdet-i şāhāne oldu. Ḥānḳāh-ı ‘āliñiñ tecdidine Mekke-i Mükerrreme ḳāzisi Şāḫḫāflar Şeyḫi-zāde¹⁷³ ve Vaḳ‘a-Nüvīs şudūr-ı ‘azāmdan ve naḳıbü’l-eşref Es‘ad Efendi’niñ dāmādi es-Seyyid Nazıf Efendi’niñ söylediği tārīhiñ ḳaşidesi ḫarf olarak maḳṫa‘ beyti taḫrīr olındı.

¹⁷¹ Nüşhada “mezkūr” yazılmıştır.

¹⁷² Nüşhada “mezkūr” yazılmıştır.

¹⁷³ Nüşhada “zāde” yazılmış.

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Söyledi tecdidine tārīḫ dā‘i-i Nazīf

Āsitāne-i Pīr Nūre’d-dīn hemīn oldı cedīd

Şā‘ir Vehbī-zāde¹⁷⁴ Ḥayrī Efendi’niñ Sene 1252

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Erenler himmetiyle söyledim tārīḫini Ḥayrī

‘Azizi āsitāne pīr Nūre’d-dīn cedīd oldı sene 1252

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Ḥayrī cevher gibi bir tārīḫiniñ itdi yādigār

Ḥān Maḥmūd yapdı Nūre’d-dīne zıḫā āsitān [19b]

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

‘Azizi dergeh[i] Ḥayrī didi şu tām tārīḫini

Maḳām-ı kuṭb Nūre’d-dīn bu vālā āsitān oldı

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Pādişāh yapdı gelüp üçler didi tārīḫini

Kuṭb Nūre’d-dīn Cerrāḫiye vālā āsitān

Pederim efendim ḫazretleriniñ ḫulefālarından Ṭob-ḫāne¹⁷⁵-i ‘āmiri biñbaşılardan Ḥasan Birri Efendi’niñ söylediği tārīḫiniñ maḳṭā‘ beyti bu maḫalle teberrüken ḳayd olındı.

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Düşürdüm bir güzel tārīḫ ile ta‘mīrini Birri

Yapıldı āsitān kuṭb Nūre’d-dīn Cerrāḫi

Sultānū’l-Ġāzi ‘Abdü’l-Mecīd Ḥān ḫazretleri cülūs-ı ḫümāyūnlarından soñra ki sene 1254 tārīḫinde maḳām-ı pīre teşrif-i şāhāne vukū‘ı bu maḫalle ḳayd olundu. Ve ġāzi-i müşārun ileyh ḫazretleriniñ ümmü’l-mü’minin¹⁷⁶ Vālide Sultān ‘aliyyetü’ş-şān ḫazretleri (sene 1254) maḳām-ı pīre ziyāret ḳaşdıyla teşrifleri ḳayd

¹⁷⁴ Nüşada “zāde” yazılmış.

¹⁷⁵ Nüşada “ḫāne” yazılmış.

¹⁷⁶ İbarede anne anmamındaki Arapça “Ümm” kelimesi nüşada “” şeklinde yazılmıştır.

olındı. Ve yine diğer Sultānu'l-Gāzi 'Abdü'l-Mecid Hān hazretleri Mi'rāciyye-i Şerif kaşdıyla maḳām-ı hazret-i pīre teşrif-i şāhī olup ba'de hānḳāh-ı 'ālīniñ ta'mirini irāde buyurdıkları sene 1240 tārīhi oldığı daḳı bu maḳalle ḳayd olındı. Ba'de Sultānu'l-Gāzi 'Abdü'l-Mecid Hān hazretleriniñ vālideleri Sultān-ı 'aliyyetü'ş-şān hazretleri cenāb-ı hazret-i pīr Nūre'd-dīn el-Cerrāhī *ḳaddesallāhu sirrahu'l-ālī* efendimiziñ mübārek şandūka-i şeriflerine pūşide olmak üzere zer işleme çuḳa olarak pīrimiz şultānımız müşārun ileyhiñ şandūka-i şeriflerine iksā olmaḳlık üzre ve birde mihrāb-ı şerifiñ yemīn ü yesār tarafına kebīr ve şem'-i 'asel ile müzeyyen her sene tecdid ile kebīr şem'dān ve tevḫid-ḫāne¹⁷⁷niñ ṭavānımıñ orta maḳalline āvīze olmak bir kebīr āvīze daḳı iḫsān-ı 'aliyyetü'ş-şān oldığı ve bir kebīr vālide şālī daḳı ta'bir olan şālī cenāb-ı pīr efendimiz müşārun ileyh hazretleriniñ şandūka-i şerifiñ üstüne ta'lik olmaḳla sene 1245 muḫarrem üç tārīhine vuḳū' buldığı bu maḳalle ḳayd olındı. Sinn-i şerifi elli üçe vāsil olarak biñ iki yüz yetmiş Şevvāl-i şerifiñ yigirmi beş tārīhiyle nefis-i 'azizleri ḫitāma reside olup müstesḳi 'illeti bahānesiyle bi-emrillāhi te'ālā çehār-şenbe dār-ı beḳāya rihlet idüp muḳaddemā [20a] kendüleriniñ vaşiyetleri üzre bu dā'iler ḡasl ḫizmetini min-ḡayrı lāyik edā itmiş oldığımi teberrüken bu maḳalle ḳayd ile beyāni āsitāne-i 'aliyyede 'Osmāniyye Cāmi'-i Şerifi civārında Çālāḳ-zāde¹⁷⁸ ve nām-ı diğer A'mā 'Alī Dede Zāviyesi şeyḫi Seyyid Aḫmed Efendi merḫūmuñ maḳlūlundan Şeyḫü'l-islām Mevlānā Mekḳi-zāde¹⁷⁹ Muştafā 'Āsim Efendi hazretleri Çālāḳ-zāde¹⁸⁰ Zāviyesi iḫsān u tevciḫ buyurmuşlar tārīh sene ____¹⁸¹ merḫūm-ı müşārun ileyh Şeyḫ 'Abdu'l-'Aziz Efendi'niñ cenāzesi Fātīḫ Cāmi'-i Şerifinde ba'de şalāt-ı zuhr edā ve cenāze namāzı edā ve yine hānḳāh-ı 'ālī olan āsitāne-i hazret-i pīrde türbe-i şerif dāḫilinde Dede Efendi merḫūmuñ ḳademi ucında diḳvāre muttaşıl ḳabirlerine defn-i ḫāk¹⁸² oldılar. *Raḫmetullāhi 'aleyhi.*

Vefātlarına Tārīḫ

Hilmī idince tārīḫ düşdi yektā

Lāḫūtı itdi me'vā 'Abdü'l-'Aziz Efendi sene 1270 şevvāl-i şerif yevm-i çehārşenbe. [20b]

¹⁷⁷ Nūshada "ḫāne" yazılmış.

¹⁷⁸ Nūshada "zāde" yazılmış.

¹⁷⁹ Nūshada "zāde" yazılmış.

¹⁸⁰ Nūshada "zāde" yazılmış.

¹⁸¹ Tarih nūshada boş bırakılmış.

¹⁸² Nūshada "ḫāk" yazılmış.

Ser-Ṭarīk eş-Şeyḫ ‘Abdullāh eş-Şabūrī

Bu zāt-ı ‘ālī-ḳadr sülāle-i ḫāzret-i Aḳ Şemse’-d-dīn cenāblarından olup bu Ḳumrılı Mescid Dergāh-ı şerīfī zamān-ı Fātih’de Aḳ Şemse’-d-dīn Ḥāzretlerine kütüb-ḫāne iḥsān buyurulup nice müddet bu kütüb-ḫāne zamān-ı Sulṭān Bāyezīd Ḥānīde İstanbul keferesi yine tuḡyān idüp o esnāda bir ṭāḳım evḳāt ve sā’ire bu gibi şeyler yine nizāmından ṭaşra çıkup yine belde-i ṭayyibeyi sükūnet geldikde Aḳ Şemse’-d-dīn ḫāzretleriniñ maḫdūm-ı ekremi Meḫemmed Fazlullāh Efendi ḫāzretleri peder-i ‘ālīsi ḫāzret-i Aḳ Şemse’-d-dīn cenābları dār-ı beḳā idüp kütüb-ḫāneyi dergāh ṭuvarına koyup kendüleri anda nice müddet zıkr ü tevḫīd ile me’lūf bu zāt dār-ı beḳāya teşriḫlerinden şoñra bu kütüb-ḫāne-i mezkūr¹⁸³ mülkiyet üzre menzil¹⁸⁴(?) ḫükümünde olup *ba’de batnen ‘an batnin*¹⁸⁵ ṭarīk-i şūfiyyeniñ ser-ṭarīki ve meşāyiḫ-i Ḥalvetiyyeniñ güzidesi Şeyḫ ‘Abdullāh eş-Şabūrī *ḫuddise sırrahū* ḫāzretleriniñ yed-i ṭaşarruflarına geçüp bir miḫrāb-ı şerīf vaż’ ile kütüb-ḫāne-i mezkūr¹⁸⁶ zāviye ḫükmine tebdil ve nice müddet ol maḳām-ı mübāreke de erkān-ı Şemsiyye üzre Şalı günleri zıkr ü tevḫīd ile vaḳtleri ḫitāma reşide sinn-i ‘ālīleri ṭoḳsanı tecāvüz itmiş oldukları mervīdir. Müşārun ileyḫ Aḳ Şemse’-d-dīn-zāde¹⁸⁷ eş-Şeyḫ Meḫemmed Fazıl Efendi ḫāzretleriniñ vefāt tārīḫlerine zafer-yāb ve maḫall-i medfenleri daḫı mechūl olmaḫla bizim de burada sükūtumuz lāzım geldi. Ser-ṭarīk-zāde ḫāzretleri āsitāne-i Nūre’-d-dīn el-Cerrāḫī *ḫuddise sırrahu’l-‘ālī* [21a] cenāblarınıñ maḳām-ı mübārekelerinde seccāde-nişin olan ‘Ārif-i billāh İgci eş-Şeyḫ Meḫemmed Ḥüsāme’-d-dīn vefātlarında Ḳumrılı Mescidde Şalı Dergāhı ki peder-i ‘ālīlerinden müntakıl olan maḳāmda seccāde-nişin-i irşād iken sene 1168 ḫudūdında āsitāne-i maḳām-ı ḫāzret-i pīrde naḳl itmiş olduklarından tārīḫleri ve evşāf-ı cemīlelerinden ba’z-ı pederleri Ser-ṭarīk eş-Şeyḫ ‘Abdu’llāh Efendi’niñ tārīḫ-i vefātları āsitāne-i ḫāzret-i pīrde üçüncü derece püst-nişin ki ṭahrir olındı.

¹⁸³ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

¹⁸⁴ Nūshada şeklinde yazılan kelimenin okunuşundan emin olunamadı.

¹⁸⁵ Sonrasında kesintiye uğramadan.

¹⁸⁶ Nūshada “mezkūr” yazılmış.

¹⁸⁷ Nūshada “zāde” yazılmış.

Kaynakça

- Abd el-Latîf Fazlî b. Mehmed Şâkir. *Gülşen-i Azîz*. Ali Emiri Efendi, Millet Kütüphanesi, Şeriyye, 1099, 1b-21a.
- Arslan, Mehmet. "Abdüllatîf Fazlî", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, 2014. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abdullatif-fazli> [Erişim Tarihi: 25.05.2024]
- Coşkun, Menderes. "Klasik Sonrası Dönem(1800-1860), Estetik Nesir", *Türk Edebiyatı Tarihi*. ed. Talat Sait Halman vd. C.2. 666-671. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2007.
- Çeçen, Halil. *Fitnat Hanım Hayatı, Sanatı ve Divanı İnceleme-Metin*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1996.
- Güzel, Bilal. "Gülşen-i Azîz (Abdüllatîf Fazlî)". *Türk Edebiyatı Eserler Sözlüğü*, 2022. <http://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/gulseni-i-aziz-abdullatif-fazli>. [Erişim Tarihi: 12.06.2024].
- İsen, Mustafa. "XVI. Yüzyılda Nesir". *XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı*. ed. M.A Yekta Saraç& Muhsin Macit.148-169. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 2011.
- Mengi, Mine. "Eski Türk Edebiyatında Nesir: Gelişimi ve Kaynakcası". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5/10 (2007), 43-76.
- Öztürk, Mehmet Cemâl . *Cerrâhîlik Metinleri*. İstanbul: Ketebe Yayınları, 2018.
- Öztürk, Mehmet Cemal. "Nûreddin Cerrâhî", *DİA*.33/252-253. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007.
- Tayşi, Mehmet Seyhan. "Gülşen-i Azîz (Cerrâhiyye Tarikatı ve Silsilesi)", *BİSAV Bülten*, 39/11-26. 1997.
- Yola, Şenay . "Cerrâhiyye". *DİA*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.